

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra řízení

Bakalářská práce

Bezpečnost práce ve školství

Vypracovala: Sarah Rákosová

Vedoucí práce: Ing. Markéta Kocourková, Ph.D.

České Budějovice 2023

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Sarah RÁKOSOVÁ
Osobní číslo: E20361
Studijní program: B0413A050023 Ekonomika a management
Téma práce: Bezpečnost práce ve školství
Zadávací katedra: Katedra řízení

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Zhodnotit současnou situaci bezpečnosti práce ve školství, případně identifikovat a navrhnout vhodná opatření ke zlepšení současného stavu.

Metodika práce:

Studium odborné literatury se zaměřením na bezpečnost práce ve školství, provedení analýzy současného stavu bezpečnosti ve školství, analýza a syntéza získaných dat, návrh na zlepšení současného stavu.

Rámcová osnová:

1. Úvod.
2. Literární přehled, cíl a metodika.
3. Charakteristika bezpečnosti práce ve školství, analýza současného stavu, návrh opatření ke zlepšení.
4. Závěr.
5. Přehled použité literatury.
6. Přílohy.

Rozsah pracovní zprávy: 40 – 50 stran

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

- Armstrong, M., & Taylor, S. (2014). *Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice*. London: Kogan Page.
- Bedmová, E., Nový, I., & Jarošová, E. (2012). *Manažerská psychologie a sociologie*. Praha: Management Press.
- Neugebauer, T. (2016). *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce*. 2. vydání, Wolters Kluwer.
- Romaněnko, J., & Skácelík, P. (2015). *BOZP a PO v příkladech školské praxe*. Paris.
- Romaněnko, J., & Skácelík, P. (2008). *Legislativa BOZP ve školství*. Sandy.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Markéta Kocourková
Katedra řízení

Datum zadání bakalářské práce: 10. listopadu 2022

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2023

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Juliantská 13 370 05 Česká Budějovice

doc. Ing. Petr Řehoř, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. září 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích

.....

Sarah Rákosová

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala paní Ing. Markétě Kocourkové, Ph.D. za pomoc, trpělivost, cenné rady a ochotu, kterou mi poskytla při zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat firmě J.K. advisory service s.r.o., paní zástupkyni Evě Soukalové z MŠ Čěčova v Č. Budějovicích, panu Janu Janečkovi – inspektorovi bezpečnosti pro kraj Vysočina za jeho ochotu a čas a samozřejmě všem respondentům, kteří se účastnili dotazníkového šetření.

Obsah

1	Úvod.....	8
2	Literární řešerše	10
2.1	Legislativní úprava BOZP v ČR.....	13
2.1.1	Zákon č. 258/2000 Sb. v legislativě ČR.....	14
2.1.2	Zákon č. 309/2006 Sb. v legislativě ČR.....	15
2.1.3	Zákon č. 262/2006 Sb. v legislativě ČR.....	16
2.1.4	Zákon č. 561/2004 Sb. v legislativě ČR.....	16
2.1.5	Povinnosti škol a školských zařízení vyplývající ze školského zákona	17
2.2	Kontrolní orgány (IP, KHS, ČŠI)	18
2.2.1	Inspekce práce	18
2.2.2	Krajská hygienická stanice.....	19
2.2.3	Česká školní inspekce	20
2.3	Školní úrazy dětí, žáků a studentů (evidence, hlášení a záznamy).....	21
2.3.1	Kniha úrazů	23
2.4	Školení zaměstnanců a poučení žáků.....	24
2.4.1	Školení zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců	24
2.4.2	Práva a povinnosti zaměstnance.....	25
2.4.3	Poučení žáků	26
2.5	Prověrky BOZP	27
2.5.1	Všeobecná ustanovení	27
2.5.2	Provedení prověrek BOZP	27
2.5.3	Úkoly prověrek BOZP	27
2.5.4	Zpracování výsledků prověrek BOZP	28
2.6	Dokumentace BOZP	29
2.7	Riziková pracoviště a provozní řády	30
2.8	Bezpečnostní značky, značení a signály	31
3	Cíl a metodika práce	34

3.1	Charakteristika respondentů	35
4	Interpretace výsledků výzkumného šetření	36
4.1	Analýza dotazníkového šetření	36
4.2	Testování hypotéz	51
5	Diskuse a návrh doporučení pro školská zařízení.....	54
5.1	Návrhy na zlepšení situace v oblasti bezpečnosti práce	55
6	Závěr.....	57
I.	Summary	58
II.	Reference.....	59
III.	Seznam tabulek, obrázků a grafů	61
IV.	Seznam příloh	63
V.	Přílohy	64

1 Úvod

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku bezpečnosti práce v prostředí školy. Prostředí školy je velmi specifické a musí zajišťovat bezpečnost nejen zaměstnancům, ale především i žákům. I s ohledem na psychosociální rizika (např.: šikana, kyberšikana atd.). Téma práce bylo zvoleno s ohledem na absolvovanou praxi v organizaci, která BOZP ve školství zajišťuje.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci se stává nedílnou součástí každodenního života všech zaměstnanců. Velká část zaměstnavatelů si již uvědomuje, že dobré a zdravé neohrožující podmínky jsou jedním z předpokladů konkurenceschopnosti, ale také předpokladem spokojenosti zaměstnanců, který se pak odráží v kvalitě práce. Spočívá ve vytváření bezpečného a zdravé neohrožujícího pracovního prostředí a pracovních podmínek vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům. Na základě managementu je pak cílem zlepšovat pracovní podmínky a tím zařazovat úkoly klasifikované určitými právními předpisy jako nebezpečné do nižší kategorie rizik.

Ředitel školy, jako statutární orgán školské právnické osoby je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.

Pro bezpečnost a ochranu zdraví při výchově a vzdělávání dětí, žáků, studentů ve školách a školských zařízeních má výkon dohledu nad činností dětí a žáků velký význam. Konkrétní úkoly a podrobnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví a v jejich rámci i úkoly dohledu nad dětmi a žáky škol a školských zařízení stanoví pro jednotlivé typy škol a školských zařízení obecně platné právní předpisy. V tuto chvíli má ředitel školy na výběr ze dvou variant. V případě, že má škola či školské zařízení do 25 zaměstnanců, může zaštitovat BOZP ředitel školy sám. V případě, že má nad 25 zaměstnanců, je nutno mít pověření OZO či si najmout odborně způsobilou osobu. Ředitel školy odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a školském zařízení.

Neměli bychom opomíjet také zajištění bezpečné cesty dětí do škol a zpět nebo místa v okolí školy, dětská hřiště. Všechny tyto faktory jsou rizikové a mohou vážným způsobem ohrozit bezpečnost dětí, žáků či studentů. Moderní, rozvíjející se společnost s sebou přináší i svá úskalí jako například velké množství dopravních prostředků v okolí škol, uvolněnou společnost a s tím spojenou dostupnost alkoholu a jiných návykových látek.

Hlavním cílem této práce je zhodnocení současné situace bezpečnosti práce ve školství, případně identifikovat a navrhnout vhodná opatření ke zlepšení současného stavu.

Za účelem dosažení cíle je bakalářská práce rozdělena do několika základních kapitol, které se dále dělí na podkapitoly. V první kapitole bakalářské práce jsou vymezeny základní pojmy a termíny týkající se bezpečnosti práce ve školství a povinnosti, které každý účastník školského zařízení v rámci bezpečnosti má.

Druhá kapitola obsahuje legislativní úpravu BOZP v ČR, vysvětlení zákona č. 258/2000 Sb., dále zákonu č. 309/2000 Sb., zákonu 262/2000 Sb. a zákonu 561/2004 Sb. v legislativě ČR.

Ve třetí kapitole najdeme popis kontrolních orgánů, které se o úsek školství starají, dále vysvětlení zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce a popis práce České školní inspekce.

Ve čtvrté kapitole najdeme školní úrazy dětí, žáků a studentů (evidence, hlášení, záznamy a odškodňování).

V páté kapitole se dozvíme, jak probíhá školení zaměstnanců a poučení žáků.

Šestá kapitola obsahuje dokumenty, které se týkají prověrky BOZP a dokumentace BOZP.

Sedmá kapitola je zaměřena na riziková pracoviště a provozní řády.

V poslední, osmé kapitole najdeme bezpečnostní značky, značení a signály.

2 Literární rešerše

Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci se týká, jak zaměstnanců, kteří jsou v pracovněprávním vztahu, tak se vztahuje i na zaměstnance při činnostech nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy. Vzhledem k tomu, že se nebudeme věnovat pouze zaměstnancům, ale zaměříme se také na žáky, je nutné si připomenout, že ve vztahu k nim používáme podobný pojem, kterým je „BOZ“. Tato zkratka znamená „Bezpečnost a ochrana zdraví“, a to při výchově a vzdělávání dětí, žáků a studentů.

Bezpečnost práce popisuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) a související právní a ostatní předpisy.

Ochranou zdraví se zabývá zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a související právní a ostatní předpisy.

BOZ – bezpečnost a ochrana zdraví při výchově a vzdělávání dětí, žáků a studentů.

Zaměstnavatelem se rozumí právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává fyzickou osobu v pracovněprávním vztahu. Vystupuje v pracovněprávních vztazích svým jménem a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Právní postavení zaměstnavatelů, kteří jsou právnickými osobami, se řídí § 18 až 20j zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Ředitel školy je statutárním orgánem školské právnické osoby a rozhoduje ve věcech školské právnické osoby, pokud zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), nestanoví jinak.

Vedoucími zaměstnanci zaměstnavatele se rozumějí zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny.

Zaměstnanec je fyzická osoba, která má práva a povinnosti v pracovněprávním vztahu k zaměstnavateli. Způsobilost zaměstnance mít v pracovněprávních vztazích práva a povinnosti, jakož i způsobilost vlastními právními úkony nabývat těchto práv a brát na sebe tyto povinnosti vzniká dnem, kdy fyzická osoba dosáhne 15 let věku. Zaměstnavatel však s ní

nesmí sjednat jako den nástupu do práce den, který by předcházel dni, kdy tato fyzická osoba ukončí povinnou školní docházku.

Dítě se vzdělává v mateřské škole, žák v základní škole, střední škole (gymnáziu, střední odborné škole a středním odborném učilišti), konzervatoři, základní umělecké škole a jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky. Dále také ve školských zařízeních, která poskytují služby a vzdělávání, která doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťují ústavní a ochrannou výchovu nebo preventivní výchovnou péči a student na vyšší odborné škole.

OPP – osobní ochranné pracovní prostředky jsou takové, které svým použitím musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené prováděcím předpisem (Romaněnko, 2006).

Škola – je společenská instituce, jejíž tradiční funkce je poskytovat vzdělání žákům příslušných věkových skupin v organizovaných formách podle určitých vzdělávacích programů. Stala se místem socializace žáků podporujících jejich osobnostní a sociální rozvoj, připravujícím je na život osobnostní, pracovní a občanský (Průcha, Walterová, Mareš, 1995).

Školská zařízení – soustavu předškolních zařízení, základních a středních škol doplňují ještě tzv. „školská zařízení“ zřizovaná zpravidla na úrovni jednotlivých předškolních zařízení, základních a středních škol, a to obvykle orgány, které zřídily příslušná předškolní zařízení a školy. Většinou však školská zařízení přísluší zřizovat školským úřadům a ty pak také zpravidla ekonomicky zabezpečují jejich činnost. K těmto školským zařízením patří např. školní družina, školní jídelna, školní knihovna, domov mládeže, dětský domov, dětský výchovný ústav, diagnostické ústavy, ale i škola v přírodě, státní jazyková škola, pedagogicko-psychologická poradna aj. (Lochmanová, Mazal, 1998).

Riziko – uměle vytvořený hypotetický pojem s celou řadou interpretací. Riziko je například nebezpečí, možnost utrpění škody, nebo pravděpodobnost škody. Pro praxi bezpečnosti práce nejlépe vyhovuje definice rizika jako kombinace pravděpodobnosti výskytu určité nežádoucí situace a závažnosti jejich následků.¹

Prevence rizik – jsou to veškerá ustanovení nebo opatření, která jsou zavedena nebo se plánují zavést na všech stupních činností k prevenci nebo snížení rizik. Nelze-li tato rizika

¹ Zákon č. 262/2006 Sb.- Zákoník práce, § 102

odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno.²

Úraz – je poškození zdraví, které vzniká většinou náhle působením vnější síly, která přesahuje svojí intenzitou adaptační možnosti lidského organismu. Úrazy nás omezují v prožívání života jako takového v celé své celistvosti. Působí nám bolest a komplikují začlenění do společnosti a běžného života. Rovněž zapříčiňují i poruchy motorických kognitivních funkcí. I nepatrný úraz v mozku může vést k problémům s pamětí, učením a následující výkonností ve škole (Grivina a kolektiv, 2003)

Školní úraz – je úraz (újma na zdraví), který se stal dětem nebo žákům při vyučování ve školách nebo při výchově v mimoškolních výchovných zařízeních nebo v přímé souvislosti s nimi. Za školní úraz se nepovažuje úraz žáka, který se stane při cestě do školy a zpět.³

² Zákon č. 262/2006 Sb.- Zákoník práce, § 102

³ Metodický pokyn MŠMT č.j. 37 014/2005-25, čl. 21

2.1 Legislativní úprava BOZP v ČR

Základní legislativní úprava vychází z „Listiny základních práv a svobod“, tedy ze zákona č. 2/1993 Sb., kde je v článku 28 definováno, že zaměstnanci mají právo na spravedlivou odměnu za práci a na uspokojivé pracovní podmínky.

BOZP je dále upravena dalšími zákony, předpisy ČR a organizacemi, které mají bezpečnost práce na starosti. Jednou z nich je například Mezinárodní organizace práce (MOP), která je specializovanou agenturou OSN usilující o prosazování sociální spravedlnosti a mezinárodně uznávaných lidských práv a práv v práci. MOP vytváří mezinárodní normy práce formou úmluv a doporučení stanovujících minimální standardy základních práv v práci. MOP je jedinou mezinárodní tripartitní organizací. Se stejnými právy v ní zasedají zástupci vlády, zaměstnanců a zaměstnavatelů.

Základním posláním MOP je formulovat mezinárodní politiku a programy na podporu základních lidských práv, zdokonalování pracovních a životních podmínek a obohacování příležitostí zaměstnání.

Mezinárodní organizace práce spravuje závazné dokumenty, kterými jsou tyto úmluvy:

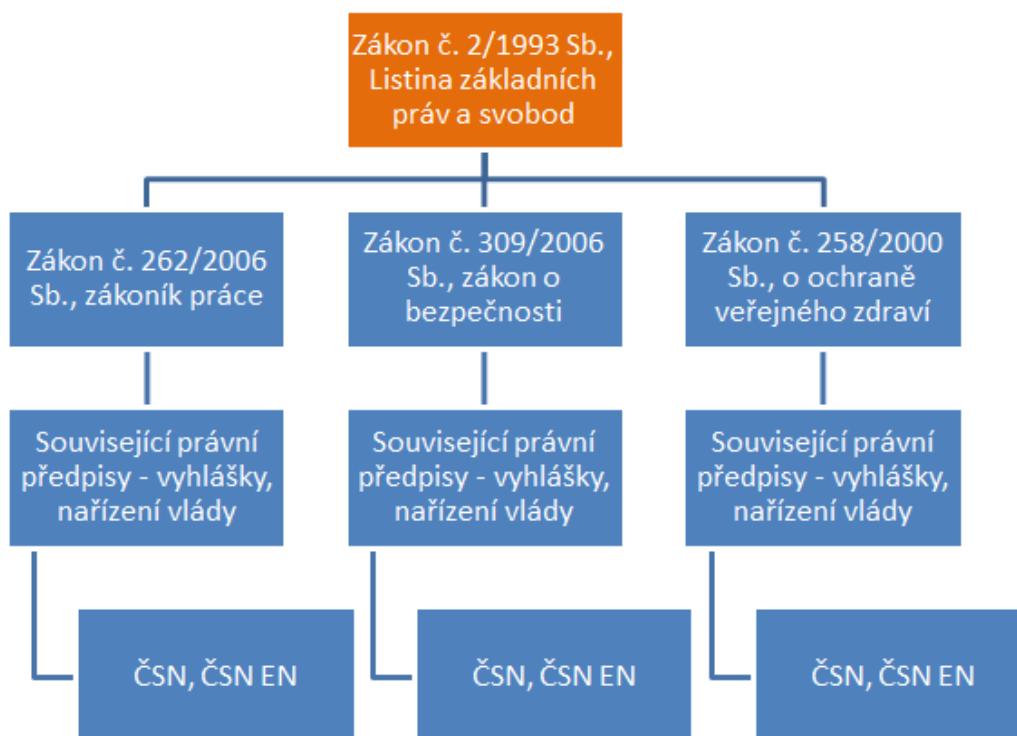
- Úmluva č. 155 o bezpečnosti a zdraví pracovníků a o pracovním prostředí.
- Úmluva č. 161 o závaznosti vytvářet a udržovat bezpečné a zdravé pracovní prostředí a přizpůsobovat práci schopnostem pracovníka.
- Úmluva č. 81, ve které se stanovují požadavky na organizaci a činnost inspekce práce.

Jsou určité rozdíly v postupu řešení BOZP v rámci legislativních úprav Evropské unie na straně jedné a předpisy a zákony ČR na straně druhé. Vždy je však hlavním cílem bezpečnost a ochrana zdraví při práci.

Dalšími společnými znaky jsou:

- zaměstnavatel zodpovídá za kvalitu a úroveň zabezpečení BOZP,
- pro výkon určité práce je potřeba posudek zdravotní způsobilosti,
- jsou vydána a zároveň akceptována opatření k odstranění faktorů ohrožující BOZP,
- požadována jsou proškolení všech pracovníků v závislosti na jejich pracovním zařazení,
- zaměstnavateli, ale i zaměstnancům je ukládána aktivní účast na zlepšování pracovního prostředí,
- úkole všech předpisů je trvalé zaměření na zlepšování stavu v oblasti BOZP,
- průběžné vzdělávání, výcvik, proškolení, ale i evidence školení v rámci BOZP.

Graf 1: Právní systém v ČR v souvislosti se zajišťováním BOZP

Zdroj: Vlastní zpracování na základě literární rešerše

2.1.1 Zákon č. 258/2000 Sb. v legislativě ČR

Jedná se o zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Z uvedeného vyplývá, že se jedná o komplexní zákon na ochranu veřejného zdraví. S ohledem na BOZ zejména upravuje:

- ZŠ a SŠ jsou povinny zajistit, aby byly splněny hygienické podmínky upravené právním předpisem k tomuto zákonu.
- Aby režim dne zohledňoval věkové a fyzické zvláštnosti dětí a mladistvých.
- Upravuje postup v souvislosti k předcházení, vzniku a šíření infekčních onemocnění.
- Ukládá povinnosti pořadateli zotavovací akce.
- Ukládá povinnosti provozovateli venkovních hracích ploch.
- Vymezuje a ukládá provozovateli stravovacího zařízení jeho povinnosti.

K tomuto zákonu byly vydány také další prováděcí předpisy ve formě vyhlášek.

Jedná se o vyhlášky:

- Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

- Vyhláška č. 6/2003 Sb., která upravuje hygienické limity chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí obytných místností některých staveb.
- Vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny.
- Vyhláška č. 148/2006 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

2.1.2 Zákon č. 309/2006 Sb. v legislativě ČR

Tento zákon č. 309/2006 Sb. upravuje další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy. Ve svém paragrafovém znění zejména určuje:

- Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí, jakož i pracovní prostředky a zařízení.
- Upravuje organizaci práce a pracovní postupy.
- Vymezuje, jakým způsobem předcházet ohrožení života a zdraví.
- Určuje odbornou způsobilost a zvláštní odbornou způsobilost.
- Ustanovuje pravidla BOZP mimo pracovně právní vztahy.
- Určuje pravidla koordinátora BOZP na vymezených pracovištích.

Znění tohoto zákona dále upravují prováděcí předpisy ve formě nařízení vlády. Jedná se o legislativní dokumenty:

- Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., které stanovuje podmínky ochrany zdraví při práci.
- Nařízení vlády 378/2001 Sb., jež stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí.
- Nařízení vlády č 11/202 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek zavedení signálů.
- Nařízení vlády č. 406/2004 Sb., o bližších požadavcích na zajištění BOZP v prostředí s nebezpečím výbuchu.
- Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí.
- Nařízení vlády č. 362/2005 stanovující bližší požadavky na BOZP na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo hloubky.

2.1.3 Zákon č. 262/2006 Sb. v legislativě ČR

Zákoník práce, tedy Zákon č. 262/2006 Sb., je obsáhlý a komplexní legislativní dokument, který čítá skoro čtyři sta paragrafů. BOZP je zde dotčena zejména v oblasti, která určuje:

- Vymezení pracovněprávních vztahů.
- Pracovní dobu a dobu odpočinku.
- Pracovní přestávku a bezpečnostní přestávku.
- Bezpečnost a ochranu zdravá při práci.
- Pracovní podmínky zaměstnanců.
- Pracovní podmínky mladistvých zaměstnanců.
- Zabezpečení při pracovních úrazech a nemocech z povolání.
- Ustanovuje zástupce pro oblast BOZP.

Výklad tohoto zákona dále upravují prováděcí předpisy ve formě nařízení vlády. Jedná se o nařízení vlády:

- Nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasilání záznamu o úrazu, kterým se stanovují podmínky vedení evidence a její obsah, hlášení o úrazu a jeho záznamu, hlášení smrtelného pracovního úrazu, vzor záznamu o úrazu a seznam orgánů a institucí, jimž se pracovní úraz oznamuje a kterým se zasílá záznam o úrazu.
- Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků.

2.1.4 Zákon č. 561/2004 Sb. v legislativě ČR

Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v §29 zcela jasně určuje, že:

- Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení sociálně patologických jevů.
- Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a také při poskytování školských služeb poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

- Školy a školská zařízení jsou povinny vést evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při činnostech uvedených v odstavci 2, vyhotovit a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob evidence úrazu, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, jimž se záznam o úrazu zasílá.
- Ředitel školy vydává školní řád. Ten upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců ve škole a podrobnosti o pravidlech vztahu se pedagogickými pracovníky, provozem, vnitřní režim školy, podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků, studentů a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy, před diskriminací, nepřátelstvím, násilím a podmínky zacházení s majetkem ze strany dětí, žáků a studentů.

2.1.5 Povinnosti škol a školských zařízení vyplývající ze školského zákona

Povinnost škol a školských zařízení vyplývající ze zákona č. 561/2004 Sb., § 29 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních §29:

- (1) Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků, studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.
- (2) Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.
- (3) Školy a školská zařízení jsou povinny vést evidenci úrazů dětí žáků a studentů k nimž došlo při činnostech uvedených v odstavci 2, vyhotovit a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, jimž se záznam o úrazu zasílá.⁴

⁴ Školský zákon č. 561/2004

2.2 Kontrolní orgány (IP, KHS, ČŠI)

V § 103 odst. 1 písmeno g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, je uvedeno:

„Zaměstnavatel je povinen zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele vykonávající práce na jeho pracovištích obdrželi před jejich zahájením vhodné a přiměřené informace a pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a o přijatých opatřeních, zejména ke zdolávání požárů, poskytnutí první pomoci a evakuace fyzických osob v případě mimořádných událostí.“

Z tohoto ustanovení vyplývá, že je povinností každého zaměstnance jiného zaměstnavatele (v tomto případě se jedná o kontrolní orgány), aby se takovému poučení podrobili, a to před tím, než vstoupí na pracoviště zaměstnavatele a budou zde vykonávat práci. Záleží na rozhodnutí zaměstnavatele, kdo bude takové poučení ve škole nebo školském zařízení provádět. Je tedy povinností kontrolního orgánu se této skutečnosti informovat u statutárního zástupce organizace (u ředitele školy nebo školského zařízení) před provedením kontroly.

2.2.1 Inspekce práce

Zákon č. 251/2005 Sb., upravuje zřízení a postavení orgánů inspekce práce jako kontrolních orgánů na úseku ochrany pracovních vztahů a pracovních podmínek, působnost a příslušnost orgánů inspekce práce, práva a povinnosti při kontrole a sankce za porušení stanovených povinností.

Inspekci práce zřizuje Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, které jsou správními úřady. V čele úřadu je generální inspektor. V čele inspektorátu je vedoucí inspektor.

Úřad a inspektoráty kontrolují dodržování povinností vyplývajících z:

- právních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům, příslušnému orgánu nebo řadě zaměstnanců povinnosti v pracovněprávních vztazích,
- právních předpisů stanovujících pracovní dobu a dobu odpočinku,
- právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce,
- právních předpisů k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života.

Inspektor je oprávněn:

- a) vykonávat kontrolu podle tohoto zákona, pokud je přítomen při jejím zahájení člen statutárního orgánu kontrolované osoby či zástupce kontrolované osoby,
- b) vstupovat bezplatně do objektů a zařízeních kontrolovaných osob za účelem výkonu kontroly,
- c) požadovat na kontrolovaných osobách poskytnutí pravdivých a úplných informací o zjišťovaných a souvisejících skutečnostech,
- d) při kontrole ověřovat totožnost fyzických osob,
- e) požadovat na kontrolovaných osobách, aby předložily originální doklady,
- f) pořizovat kopie části dokladů nebo výpisy dokladů pro potřebu doložení neplnění nebo nedostatečného plnění povinností zjištěných při výkonu kontroly,
- g) vydat rozhodnutí o zákazu,
- h) ukládat kontrolované osobě opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole,
- i) ukládat fyzické osobě jménem orgánu inspekce práce pořádkovou pokutu za nesplnění povinností kontrolované osoby (§9).

Inspektor je povinen:

- prokázat se při výkonu kontroly svým průkazem inspektora,
- informovat příslušný odborový orgán nebo radu zaměstnanců nebo, zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci o zahájení kontroly, jestliže u kontrolované osoby působí.

2.2.2 Krajská hygienická stanice

Krajské hygienické stanici náleží:

- a) vydávat rozhodnutí, povolení, osvědčení a plnit další úkoly státní správy,
- b) vykonávat státní zdravotní dozor nad dodržováním zákazů a plněním povinností, stanovených přímo v předpisech Evropských společenství
- c) rozhodovat na návrh zaměstnavatele ve věcech kategorizaci prací,
- d) projednávat přestupky veřejného zdraví,
- e) nařizovat mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku,
- f) vykonávat státní zdravotní dozor nad plněním povinností zajistit preventivní péči,
- g) nařídit osobně provozující stravovací službu odběr a uchování vzorků podávaných pokrmů.

2.2.3 Česká školní inspekce

ČŠI neboli Česká školní inspekce je správní úřad s celostátní působností, který je organizační složkou státu a účetní jednotkou. V čele České školní inspekce je ústřední školní inspektor. (Romaněnko, Skácelík a kolektiv, 2008)

Česká školní inspekce ve školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku a na pracovištích osob, kde se uskutečňuje praktické vyučování nebo odborná praxe podle §65 odst. 2 a §96 odst. 2 v rámci inspekční činnosti:

- a) získává a analyzuje informace o vzdělávání dětí, žáků a studentů, o činnosti škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku, sleduje a hodnotí efektivnost vzdělávání,
- b) zjišťuje a hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu,
- c) inspekční činnost se vykonává na základě plánu hlavních úkolů na příslušný školní rok,
- d) tato činnost se dále provádí na základě podnětů, stížností a petic, které svým obsahem spadají do působnosti ČŠI,
- e) inspekční činnost vykonávají na základě písemného pověření ústředním školním inspektorem nebo jím pověřenou osobou.

Školní inspektoři se prokazují průkazem školního inspektora opatřeným státním znakem České republiky. Kontrolní pracovníci se prokazují průkazem kontrolního pracovníka opatřeným také znakem ČR. Přizvané osoby se prokazují občanským průkazem.

Písemné pověření podle odst. 7 musí obsahovat:

- 1) jméno a příjmení pověřené osoby nebo jména a příjmení inspekčního týmu, pokud je pověření vystaveno pro inspekční tým,
- 2) předmět a místo inspekční činnosti,
- 3) termín zahájení inspekce,
- 4) datum a číslo jednací,
- 5) podpis ústředního školního inspektora nebo jím pověřené osoby,
- 6) název a adresu příslušného pracoviště České školní inspekce a úřední razítko.

2.3 Školní úrazy dětí, žáků a studentů (evidence, hlášení a záznamy)

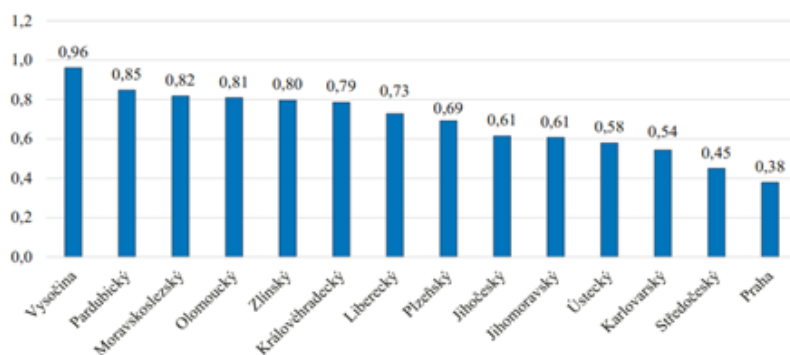
Problematicke bezpečnosti a ochrany zdraví u dětí, žáků a studentů na školách a školských zařízeních nebyla a není věnována z obecného pohledu patřičná pozornost. Činnosti v oblasti BOZ jsou dlouhodobě podceňovány jak ze strany ministerstva školství, zřizovatelů, pedagogické veřejnosti, tak i ze strany mnohých škol. Při kontrolách stavu BOZ a BOZP byl zjištěn u některých subjektů dramatický nárůst školní úrazovosti.

Z hlediska rizikových skupin je zřejmé, že nejvyšší úrazovost je charakteristická pro žáky ve věku 12-16 let (72 %). Naopak nejnižší úrazovost je u dětí do šesti let (3 %). Počet úrazů narůstá od 6–14 let věku zraněných, tj. především v průběhu základního vzdělání. A od 15 let začíná pozvolně klesat. Nejohroženější skupinou jsou žáci ve věku 13 až 15 let, tedy přibližně v 7. až 9. ročníku základní školy. Na tyto ročníky připadlo asi 37 % všech zaznamenaných úrazů.

Ve školním roce 2020/2021 bylo České školní inspekci zasláno 12 910 záznamů o úrazech.⁵

Tento počet je podstatně nižší než v jiných školních letech, protože po významnou část školního roku probíhalo vzdělávání distančními formami bez přítomnosti žáků ve škole. V porovnání se školním rokem 2018/2019 bylo v roce 2019/2020 o 16 954 úrazů méně.

Graf 2: Rozložení úrazovosti v jednotlivých krajích

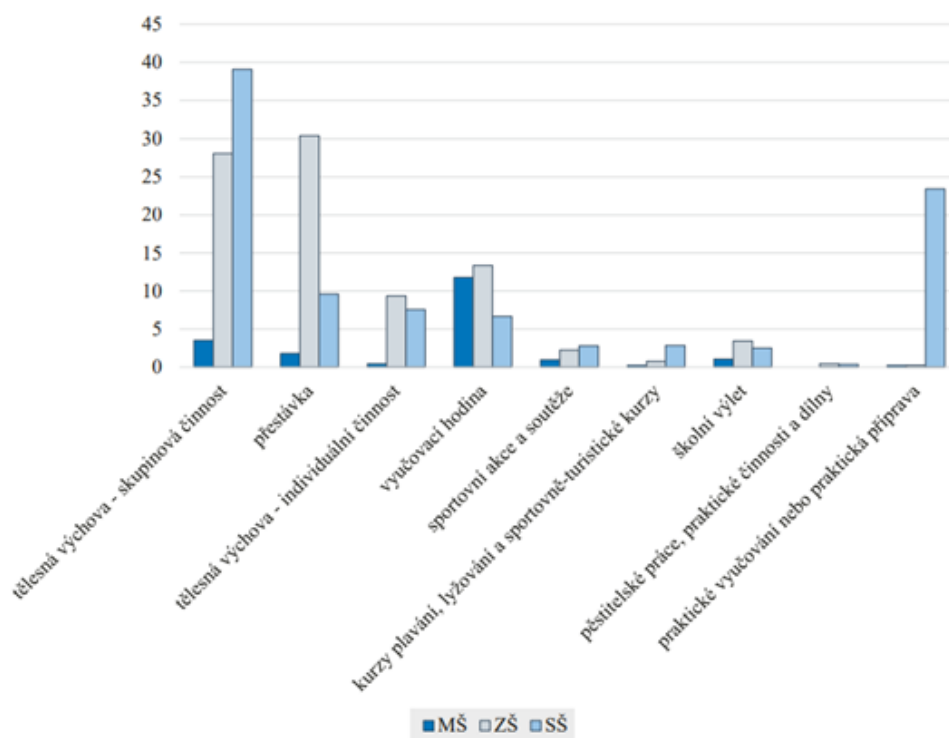
Zdroj: Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2020/2021

⁵ Podle vyhlášky č. 64/2005 Sb. vyhotovuje škola nebo školské zařízení záznam o úrazu, jde-li o úraz, jehož důsledkem byla nepřítomnost dítěte, žáka nebo studenta (dále jen „žák“) ve škole nebo školském zařízení zasahující alespoň do dvou po sobě jdoucích vyučovacích dnů, nebo smrtelný úraz, dále na žádost buď zákonného zástupce žáka, či zletilého žáka v případě, že je pravděpodobné, že žákovi bude poskytnuta náhrada za bolet a ztížení společenského uplatnění způsobené úrazem.

Obdobně jako v předcházejících letech byla nejvyšší míra úrazovosti zaznamenána ve školách Kraje Vysočina. Naopak nejnižší míra školní úrazovosti zůstává nadále v Praze.

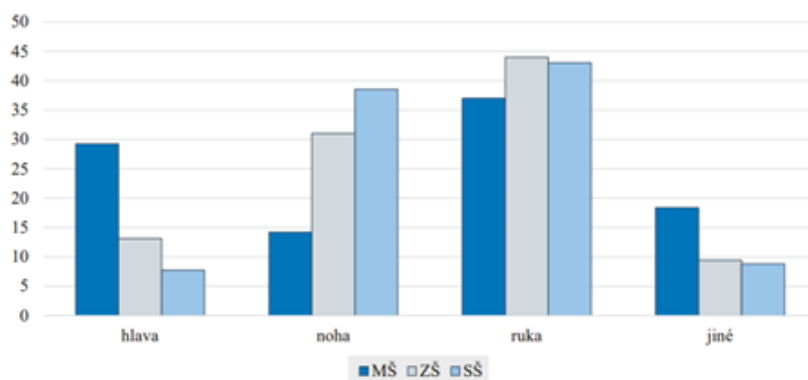
Jako hlavní rizika školních činností můžeme uvádět hodiny tělesné výchovy a volný čas o přestávkách. Nejméně úrazů je na brigádách a ve školních laboratořích. Zvláštností je, že při tělesné výchově utrpělo úraz téměř stejné procento chlapců jako děvčat, ale v době přestávek se zraní téměř dvojnásobek chlapců.

Graf 3: Poměr vzniků úrazů při činnostech ve škole/školském zařízení (v %)

Zdroj: Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2020/2021

Graf 4: Poměr výskytů úrazů podle poraněných částí těla (v %)

Zdroj: Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2020/2021

Nejčastěji došlo tedy k poranění končetin a hlavy ze všech zaznamenaných úrazů. Zranění ostatních částí těla nejsou statisticky významná. Jako nejčastější příčiny úrazů jsou v záznamech uváděny nešťastná náhoda a nekázeň nebo neopatrnost zraněného.

Úrazy dětí, žáků a studentů jsou úrazy, k nimž došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb. Za úraz se nepovažuje úraz, ke kterému došlo při cestě do školy, školského zařízení či na jiné místo, kde se uskutečňuje vzdělávání nebo školské služby, a při cestě zpět. Za úraz se také nepovažuje ni úraz, ke kterému došlo při cestě na místo, které bylo určeno jako shromaždiště při akcích konaných mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání nebo školské služby.

2.3.1 Kniha úrazů

V knize úrazů se evidují všechny úrazy dětí, žáků a studentů, ke kterým došlo při činnostech uvedených v §29 odst. 2 zákona, a to nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se škola nebo školské zařízení o úrazu dozví. (Romaněnko, Skácelík a kolektiv, 2008)

V knize úrazů se uvede:

- a) pořadové číslo úrazu (nový školní rok se začíná číslovat od začátku tj. od 1),
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození zraněného,
- c) popis úrazu,
- d) popis události, při které k úrazu došlo, včetně údaje o datu a místě události,
- e) zda a kým byl úraz ošetřen,
- f) podpis zaměstnance právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, který provedl zápis do knihy úrazů,
- g) další údaje, pokud jsou potřebné k sepsání záznamu o úrazu.

Osobní údaje, které jsou součástí knihy úrazů, mohou být zpracovávány pouze za účelem evidence úrazů, popřípadě jako podklad pro vyhotovení záznamu o úrazu.

Do 24 hodin je potřeba zapsat každý úraz, který se ve škole nebo školském zařízení stal. Do knihy úrazů může zapisovat úraz zaměstnanec, kterému byl úraz nahlášen postiženým nebo svědkem nebo zaměstnanec pověřený ředitelem školy. V případech vícedenních školních akcí (lyžařské kurzy, exkurze, sportovně turistické kurzy atd.) nahlašuje řediteli školy vedoucí kurzu nebo třídní učitel bezodkladně, aby tento mohl rovněž bezodkladně informovat zákonné zástupce. Na tyto školní akce je potřebné brát knihu úrazů s sebou. Kniha úrazů je součástí povinné dokumentace školy, proto je potřeba knihu zaevidovat a opatřit razítkem školy.

Knihy úrazů není striktně stanovený tiskopis, ale je potřeba, aby splňovala výše uvedené údaje. Převážná většina starších knih úrazů nemá všechny údaje, zvláště pořadové číslo, které se do knihy zapisuje. Dále je důležité číslování stran. Školní úrazy se vykazují za období školního roku (1. 9. – 31. 8.).

2.4 Školení zaměstnanců a poučení žáků

2.4.1 Školení zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců

Při školení zaměstnanců se postupuje podle zákona č. **262/2006 SB.**, zákoník práce.

(§13) Zaměstnavatel:

- musí poskytovat zaměstnanci informace v pracovněprávních vztazích a zajišťovat projednání s ním,
- musí seznamovat zaměstnance s kolektivní smlouvou a vnitřními předpisy.

Informování o obsahu pracovního poměru

Při nástupu do práce musí být zaměstnanec seznámen s pracovním řádem s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jež musí při své práci dodržovat. Zaměstnanec musí být také seznámen s kolektivní smlouvou a vnitřními předpisy.

(§37)

Informace a pokyny je třeba zajistit vždy při přijetí zaměstnance, při jeho předvedení, přeložení nebo změně pracovních podmínek, změně pracovního prostředí, zavedení nebo změně pracovních prostředků, technologie a pracovních postupů. O informacích a pokynech je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci. (§103) (Bedrnová, Nový & Jarošová, 2012)

Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení a právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení podle první věty zaměstnavatel zajistí při nástupu zaměstnance do práce, a dále:

- a) při změně
 - pracovního zařazení,
 - druhu práce,

- b) při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů,
- c) v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

Zaměstnavatel určí obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedeném školení. (Romaněnko, Skácelík a kolektiv, 2008)

2.4.2 Práva a povinnosti zaměstnance

Každý zaměstnanec je povinen účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně ověření svých znalostí. Jedno z nejdůležitějších školení je vstupní školení.

Vstupní školením musí procházet všichni zaměstnanci, a to před tím, než začnou vykonávat práci podle pracovní smlouvy, nejpozději v den nástupu do práce. Je možné se ale se zaměstnancem dohodnout, že bude proškolen několik dní před nástupem, pokud je to pro obě strany výhodné. U opakovaného neboli periodického školení si lhůtu školení stanoví ředitel školy, s ohledem na vyhodnocení rizik, rozsah právních předpisů a ostatních předpisů k zajištění BOZP souvisejících s výkonem práce zaměstnanců, pracovní úrazovost apod.

O provedeném školení musí být vedena dokumentace, která by měla obsahovat prezenční listinu, osnovu školení s uvedením konkrétních právních a ostatních předpisů včetně určitých paragrafů a doklad o prokazatelném ověření znalostí (záznam o ústním pohovoru, zkušební test). Tato školení provádí příslušní vedoucí zaměstnanci na určitém stupni řízení.

Pro vedoucí zaměstnance je péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností, a proto jsou na ně kladeny vyšší nároky ve vztahu ke znalostem právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP. Z tohoto důvodu je pro vedoucí zaměstnance určeno zvláštní školení v daleko větším rozsahu než u zaměstnanců. Zákoníkem práce ani jiným právním předpisem, není stanovena lhůta, ale obvyklá lhůta je 36 měsíců. Tato lhůta je krajní vzhledem k měnícím se předpisům. Toto školení může provádět pouze osoba odborně způsobilá.

Kromě výše uvedených druhů školení musí zaměstnavatel provádět školení v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci. V těchto

případech musí být školení provedeno bez zbytečného odkladu. Záleží pouze na řediteli, jakou podobu bude mít toto školení. (Romaněnko & Skácelík, 2015)

2.4.3 Poučení žáků

Při poučení dětí, žáků a studentů postupuje škola podle Metodického pokynu k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy vydaného pod č.j.: 37 014/2005-25. (Romaněnko, Skácelík a kolektiv, 2008)

Škola zajistí, aby žáci byli poučeni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní při vzdělávání nebo v přímé souvislosti s ním. Žáky zároveň seznámí s konkrétními pokyny, právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a se zásadami bezpečného chování, s možnými riziky a odpovídajícími následnými opatřeními, se kterými se mohou žáci setkat ve škole, jejím okolí a při činnostech mimo školu (například nebezpečí od neznámých lidí, nebezpečí násilí a šikany, nálezy nebezpečných předmětů apod.). Dále žáky seznámí s ustanoveními předpisů a pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, pokud se vztahují na příslušnou činnost, akci nebo pracoviště a průběžně také s ustanoveními školního řádu, řádů dílen laboratoří, odborných pracoven, sportovních zařízení, tělocvičen a hřišť a jiných pracovišť a dalšími opatřeními školy, jež mohou mít bezpečnostně preventivní význam. (Bedrnová, Nový & Jarošová, 2012)

Poučení se provádí na začátku školního roku, a to v první úvodní vyučovací hodině, která je zaznamenána v třídní knize. Dále je to v každé první vyučovací hodině předmětu s možným rizikem (fyzika, chemie, tělesná výchova, pracovní vyučování atd.), před akcemi konanými školou (kurzy, exkurze apod.) a před prázdninami (hlavní, jarní, vánoční atd.).

Dokladem o provedeném poučení je záznam poučení (např.: v třídní knize), přílohou je osnova poučení. Pokud to stanoví předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, nebo je-li to odůvodněno rizikem činnosti, budou znalosti žáků ověřeny.

Žáky, kteří nebyli v době poučení přítomni, je třeba v nejbližším vhodném termínu poučit. Ve složitějších případech, zejména při seznámení se s obsahem důležitých předpisů, pokynů a norem o bezpečnosti technických zařízení, se pořídí zápis podepsaný žáky, z něhož lze podle potřeby zjistit konkrétní obsah provedeného poučení.

Novou povinností školy je doložit osnovu poučení. Rozsah osnovy není stanoven a záleží na konkrétních podmínkách školy. Stanovení obsahu schvaluje ředitel školy. Ten také

rozhoduje o stanovení rizikových činností, při kterých budou ověřeny znalosti žáků, a to prokazatelně (písemný test). (Romaněnko & Skácelík, 2015)

2.5 Prověrky BOZP

Povinnost provádět prověrky BOZP vyplývá ze zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Účast zaměstnanců na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Zaměstnavatel je povinen organizovat neméně jednou v roce prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích a zařízeních zaměstnavatele v dohodě s odborovou organizací nebo zástupcem zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zjištěné nedostatky odstraňovat.

V případě, že na pracovišti nepůsobí odborová organizace ani zástupce zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, organizuje tzv. roční prověrku BOZP ředitel školy. (Armstrong & Taylor, 2014)

Ředitel školy vydá pokyn k zajištění prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Pokyn bude obsahovat:

2.5.1 Všeobecná ustanovení

- a) Určení rozsahu prověrek BOZP.
- b) Časový plán prověrek BOZP.
- c) Příprava prověrek a jejich organizace. Určení odpovědných zaměstnanců za provedení prověrek na přidělených úsecích.

2.5.2 Provedení prověrek BOZP

K přípravě a provedení prověrek BOZP ustanovuje ředitel centrální prověřkovou komisi. Předsedou komise je ředitel nebo jeho zástupce. Ředitel školy rozhodne, zda prověrky BOZP provede centrální prověřková komise nebo zda budou ustanoveny dílčí prověřkové komise.

2.5.3 Úkoly prověrek BOZP

Hlavním úkolem prověrek BOZP je souhrnná kontrola pracovišť, přičemž prověřková komise nebo vedoucí zaměstnanci pověřeni vykonáváním těchto prověrek sledují plnění úkolů organizačních jednotek na úseku povinné péče o zajištění BOZP. Pro provedení veřejných prověrek BOZP se stanoví závazná a doporučená témata:

Závazná témata:

- a) Odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání,
- b) Provádění předepsaného školení a přezkušování zaměstnanců z právních předpisů na úseku BOZP,
- c) Ověřování zdravotní způsobilosti zaměstnanců,
- d) Zajištění a provádění revizí elektrických zařízení,
- e) Vyhodnocení současných platných legislativních opatření na úseku BOZP a PO platných ve škole.

Doporučené témata:

- a) technická úroveň a vybavení pracovišť,
- b) hygienická, zdravotnická a sociální zařízení,
- c) kontrola seznamování zaměstnanců s právními a ostatními předpisy BOZP,
- d) kontrola provádění a kompletnosti všech druhů školení BOZP,
- e) ověřování odborné způsobilosti zaměstnanců speciálních profesí,
- f) dodržování opatření ke snížení rizika práce na pracovištích,
- g) dodržování zákazu prací zakázaných ženám prověřkové komise.

O konkrétním zaměření prověrek (volbě témat, která budou při prověrkách BOZP prověřována) na určených pracovištích rozhodne předseda centrální prověřkové komise na základě návrhu členů prověřkové komise. (Romaněnko, Skácelík a kolektiv, 2008)

2.5.4 Zpracování výsledků prověrek BOZP

1. Z prověrek BOZP na pracovištích se pořídí dílčí zápisy, které budou obsahovat zjištěné závady.
2. Z dílčích zápisů se pořídí seznam závad, který bude projednán v centrální prověřkové komisi. Tato komise navrhne termíny, ve kterých budou závady odstraněny, a pracovníky (odborné útvary) odpovědné za jejich odstranění. Závady budou zařazeny do harmonogramu odstraňování závad. Harmonogram by měl obsahovat tyto údaje:
 - místo zjištění (objekt, pracoviště, zařízení),
 - popis závady,
 - způsob odstranění,
 - termín odstranění,
 - za odstranění závady odpovídá (útvary, jméno zaměstnance).

3. Klasifikace a vykazování závad. Výsledkem objektivního posouzení a zhodnocení plnění úkolů na úsek povinné péče o zajištění BOZP musí být konkrétní opatření ke zlepšení péče o BOZP. Do zpracovaného seznamu závad (tedy i harmonogramu) patří ty závady, které mohou způsobit pracovní úraz nebo i jinak ohrozit zdraví zaměstnanců (např. nemocí z povolání), dále pak závady v hygienickém, zdravotním a sociálním vybavení pracovišť. Pokud je závadou bezprostředně ohrožen život a zdraví zaměstnanců, musí být zajištěno její neodkladné odstranění nebo zdroj ohrožení vyřazen z provozu. Pokud by vyřazením z provozu došlo ke vzniku velkých škod, lze zařízení provozovat pouze za předpokladu přijetí opatření k nápravě, které bezprostřední ohrožení zaměstnanců odstraní. (Romaněnko & Skácelík, 2015)

2.6 Dokumentace BOZP

Vzhledem k tomu, že žádný právní předpis neuvádí povinnou dokumentaci, musíme tedy vycházet pouze z toho, co po řediteli školy budou vyžadovat kontrolní orgány z toho, co uvádí zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Přehledná dokumentace vedená zaměstnavatelem umožňuje snadné sledování a hodnocení stavu BOZP.

Dokumentaci k zajištění BOZP, kterou je zaměstnavatel povinen vést, tvoří zejména:

1. směrnice k zajištění BOZP – slouží k rozdělení úkolů vedoucím zaměstnancům,
2. doklady o stavu budovy a všech dalších prostor, zejména doklady o kolaudaci budov, dílen, laboratoří, tělocvičen atd. a stavební plány objektů.
3. doklady o každoročních předepsaných prověrkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích zaměstnavatele,
4. zprávy o předepsaných revizích, zkouškách a kontrolách technických zařízení a vybavení,
5. dokumentace ke kotelně a jejímu provozu,
6. školní řád, popř. vnitřní řád,
7. provozní řády dílen, laboratoří, hřišť, tělocvičen, odborných učeben apod.,
8. zápisy o provedeném školení a přezkušování zaměstnanců a poučení žáků,
9. evidence pracovní doby včetně přesčasové práce a „nadúvazkových hodin“, přestávek v práci a bezpečnostních přestávek,
10. kniha školních pracovních úrazů,
11. záznamy o pracovních úrazech a školních úrazech dětí, žáků a studentů,

12. přehled pracovních úrazů a školních úrazů dětí, žáků a studentů a jejich odškodňování,
13. evidence uznaných nemocí z povolání,
14. rozbor pracovní a školní úrazovosti,
15. zprávy o šetření příčin smrtelných školních a pracovních úrazů,
16. dokumentace zdravotní způsobilosti zaměstnanců,
17. dokument o pracích a pracovištích zakázaných zaměstnankyním, těhotným ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým,
18. seznam poskytovaných osobních ochranných prostředků a mycích, čistících a dezinfekčních prostředků,
19. evidence používaných osobních ochranných pracovních prostředků,
20. dokumentace k ustavení bezpečnostních referentů, včetně jejich pracovní náplně, případně osob pověřených plněním úkolů BOZP,
21. jmenování obsluhy vyhrazených technických zařízení,
22. kniha závad,
23. rozvrh dohledů nad žáky,
24. zápisy o výsledcích kontrol provedených příslušnými orgány, např. IP, orgány ochrany veřejného zdraví, SIBP atd.,
25. zajištění první pomoci,
26. vyhledávání a vyhodnocení rizik, opatření k odstranění rizik a k omezení jejich působení na zaměstnance a k vhodné organizaci bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců a žáků při práci a vzdělávání,
27. provozní řád (podle §7 zákona č. 258/2000 Sb.),
28. deník kontrol. (Romaněnko & Skácelík, 2015)

2.7 Riziková pracoviště a provozní řády

Předcházení rizikům

Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a výchově, činnostech s ním přímo souvisejících a při poskytování školských služeb. K zabezpečení tohoto úkolu škola přijímá na základě vyhledávání, posuzování a zhodnocování rizik spojených s činnostmi a prostředím opatření k prevenci rizik. Při stanovení konkrétních opatření bere v úvahu zejména možné ohrožení žáků při vzdělávání v jednotlivých předmětech, při přesunech žáků v rámci školního vzdělávání a při účasti žáků školy na různých akcích pořádaných školou. Zároveň

přihlíží k věku žáků, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu. (Romaněnko, Skácelík a kolektiv, 2008)

Pokud škola z různých příčin doposud nemá vyhledána, posouzena a vyhodnocena rizika, která mohl ředitel školy vypracovat sám nebo odborně způsobilým zaměstnancem, je povinen zajistit toto prostřednictvím jiné odborně způsobilé osoby, což může být právnická nebo fyzická osoba. Konečnou zodpovědnost za BOZ žáků má vždy ředitel školy.

Ředitel školy vydá školní řád. Školní řád upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Školní řád zveřejní ředitel na přístupném místě ve škole, prokazatelným způsobem s ním seznámí zaměstnance a žáky školy a informuje o jeho vydání a obsahu zákonné zástupce nezletilých žáků.

2.8 Bezpečnostní značky, značení a signály

Na pracovištích, na kterých jsou vykonávány práce, při nichž může dojít k poškození zdraví, je zaměstnavatel povinen umístit bezpečnostní značky a značení a zavést signály, které poskytují informace nebo instrukce týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a seznámit s nimi zaměstnance. Bezpečnostní značky, značení a signály mohou být zejména obrazové, zvukové nebo světelné.

Vzhled umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů stanoví prováděcí právní předpis.

Při umístění značek a zavedení signálů nesmí být jejich účinnosti ovlivněna nesprávnou volbou, nedostatečnou údržbou, nedostatečným počtem nebo přítomností jiných značek nebo zdrojů světla nebo zvuků stejného typu, které snižují viditelnost nebo slyšitelnost. Z tohoto důvodu je zejména třeba:

- a) omezit umístění většího počtu značek vedle sebe,
- b) nepoužívat světelné značky v blízkosti jiného podobného světelného zdroje,
- c) nepoužívat současně dvě a více světelných značek odlišného významu, které mohou být zaměněny,
- d) nepoužívat dva zvukové signály současně,
- e) nepoužívat zvukové signály při vysoké hladině okolního hluku,

- f) kontrolovat funkčnost světelných značek a zařízení k vysílání zvukových a světelných signálů před uvedením do provozu a v pravidelných intervalech i v průběhu provozu,
- g) uvést světelné značky a zařízení k vysílání zvukových a světelných signálů po ukončení použití bezodkladně do pohotovostního stavu.

Značky zákazu mají kruhový tvar s černým piktogramem na bílém pozadí, červeným okrajem a šikmým pruhem: černý piktogram, červený okraj a šikmý pruh zaujímají nejméně 35% plochy značky. (Neugebauer, 2016)

Obrázek 1: Symbol zákazu

Zdroj: www.eshop.az-reklama.cz

Informativní značky pro označení únikové cesty a nouzového východu nebo místa první pomoci a zařízení pro přivolání první pomoci mají obdélníkový nebo čtvercový tvar s bílým piktogramem na zeleném pozadí: bílý piktogram zaujímá nejméně 50% plochy značky. (Neugebauer, 2016)

Obrázek 2: Označení únikového východu

Zdroj: www.traiva.cz

Informativní značky pro věcné prostředky, požární ochrany, požárně bezpečnostní zařízení a směr cesty k nim mají obdélníkový nebo čtvercový tvar s bílým piktogramem na červeném pozadí: bílý piktogram zaujímá nejméně 50% plochy značky. (Neugebauer, 2016)

Obrázek 3: Informativní značky

Zdroj: www.civop.cz/pozarni-bezpecnostni-znaceni

Označení pro lékárničky mají čtvercový tvar s bílým piktogramem na zeleném pozadí: bílý piktogram zaujímá nejméně 50% plochy značky. (Neugebauer, 2016)

Obrázek 4: Označení lékárníček

Zdroj: www.eshop.resit.cz

3 Cíl a metodika práce

Cílem bakalářské práce je zhodnocení současné situace bezpečnosti práce ve školství, případně identifikovat a navrhnout vhodná opatření ke zlepšení současného stavu. Konkrétně jde o to, zjistit možné příčiny vzniku nebezpečí, znalost zákonů souvisejících s bezpečností práce ve školách a eliminovat problémy, které jsou s ní spojeny. Pro dosažení těchto cílů byla použita dotazníková metoda. Dotazníkový výzkum byl sestaven z 24 otázek a respondentů jeho vyplnění zabralo průměrně 8 minut. Otázky vyskytující se v dotazníku byly rozděleny do 3 oblastí:

- 1) obecné informace ohledně bezpečnosti,
- 2) otázky týkající se úrazů ve školských zařízeních,
- 3) otázky související s pandemií Covid-19.

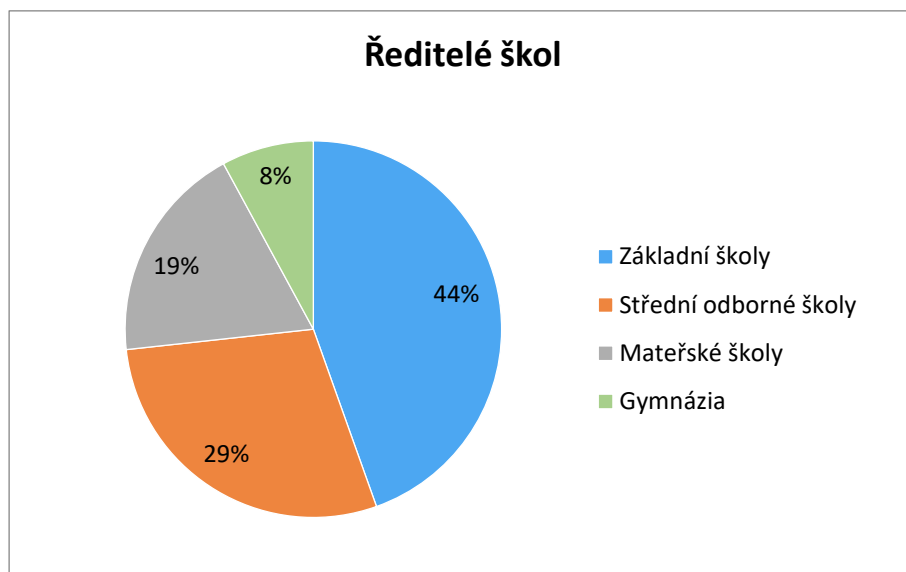
Respondenti, kteří se účastnili tohoto výzkumného šetření, tvoří zaměstnanci škol a školských zařízení v kraji Vysočina. Respondenti jsou různého věku, pohlaví a zaujímají stejné pozice ředitel/ka. Účast respondentů byla na dobrovolné bázi. Jejich výběr probíhal prostým náhodným výběrem. Dotazník byl respondentům poskytnut v elektronické podobě přes email. Tato metoda byla vybrána z důvodu časové náročnosti k získání určitého počtu respondentů a také z důvodu větší atraktivity pro respondenty v porovnání s vyplňováním papírové podoby dotazníků. Výzkum probíhal od poloviny února do poloviny března roku 2023. Do dotazníkového šetření se zapojilo 101 respondentů. Po dokončení dotazníkového šetření byla získána data a následně zpracována v programu MS Excel. Dotazník byl vytvořen na stránce Survio a je přiložen jako příloha č.1.

Charakteristika základního souboru

Kraj vysočina je samosprávný kraj v České republice ležící na pomezí Čech a Moravy. Je složen ze tří okresů bývalého Jihomoravského kraje, okresu Havlíčkův Brod a okresu Pelhřimov. Žije zde přibližně 504 tisíc obyvatel. V tomto kraji se nachází 183 mateřských škol, 268 základních škol, 67 středních odborných škol a 18 gymnázií. Tento kraj je v oblasti školství velmi pestrý a zajímavý.

3.1 Charakteristika respondentů

Graf 5: Působení ředitele/ky

Zdroj: vlastní výzkum

Dotazníkové šetření vyplnilo 44 % ředitelů základních škol, což může napovídat většímu zájmu o bezpečnost v prostředí školy, dále 29 % středních odborných škol, 19 % mateřských škol a pouhých 8 % ředitelů gymnázií.

Seznam hypotéz

Hypotéza č. 1: Ředitelé hodnotí bezpečnost na jejich škole spíše pozitivně.

Hypotéza č. 2: Většina škol eviduje více než 50 úrazů za rok.

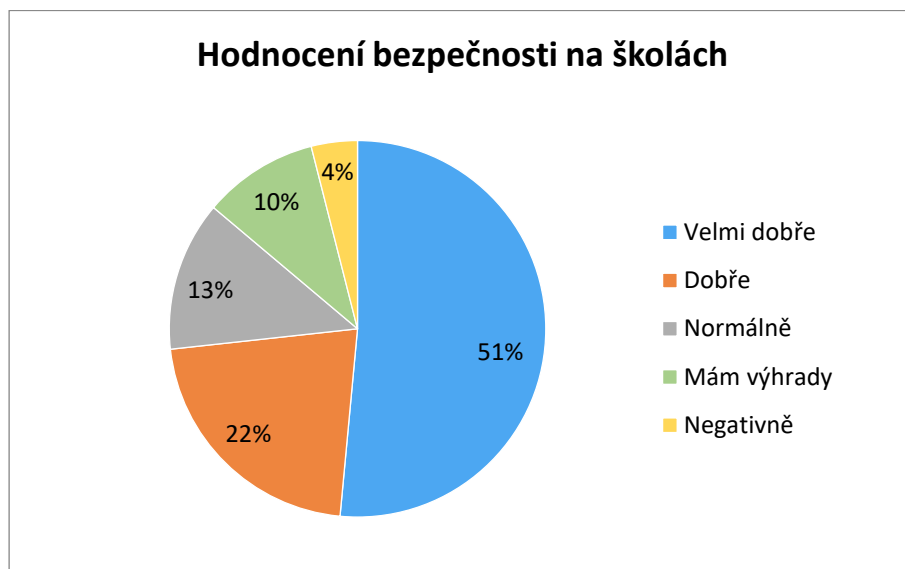
Hypotéza č. 3: Pro většinu zaměstnanců školy bylo období pandemie více stresující než obvykle.

K vyhodnocení hypotéz bude použit binomický test, který slouží k porovnání 2 četností zvolené veličiny. Tento test bude hodnocen na typicky volené hladině významnosti 5 %. Ke všem výpočtům bude užit program Microsoft Excel.

4 Interpretace výsledků výzkumného šetření

4.1 Analýza dotazníkového šetření

Graf 6: Hodnocení bezpečnosti

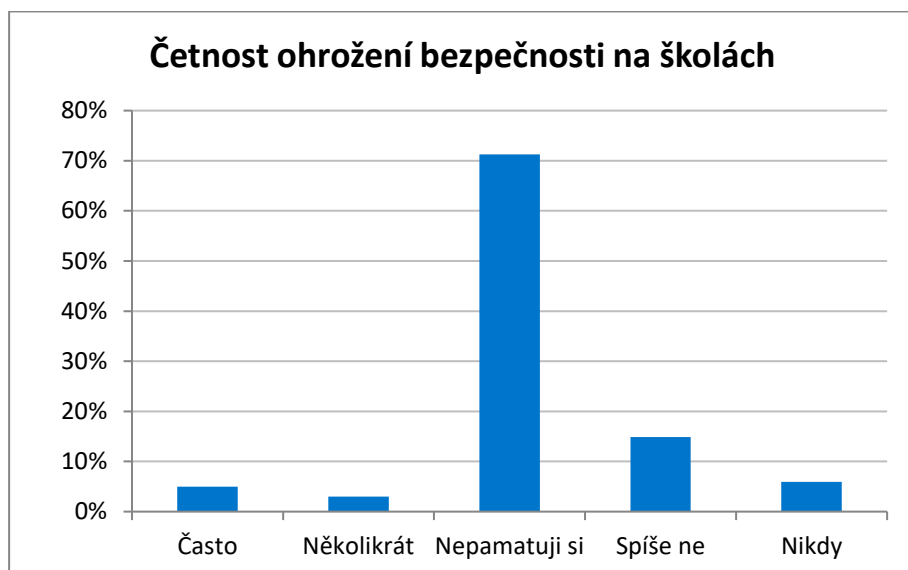
Zdroj: vlastní výzkum

Tato otázka je klíčová pro naplnění cíle závěrečné práce, zjištění výši bezpečnosti ve školách a jiných školských zařízeních.

Při dotazníkovém šetření na zjištění bezpečnosti v jejich škole 52 % respondentů odpovědělo, že bezpečnosti na jejich škole hodnotí velmi dobře, dále 22 % respondentů uvedlo dobře. Na druhou stranu pouze 4 % respondentů hodnotí bezpečnost negativně. Výhrady uvedlo 10 % respondentů a jako normální považuje stav bezpečnosti ve škole 13 respondentů.

Jak vyplívá z šetření a uvedeného grafického znázornění, v součtu označilo 87 respondentů zajištění bezpečnosti ve svých školách jako velice dobrý, dobrý, nebo normální. Pouze 14 z nich uvádí negativní, nebo výhrady.

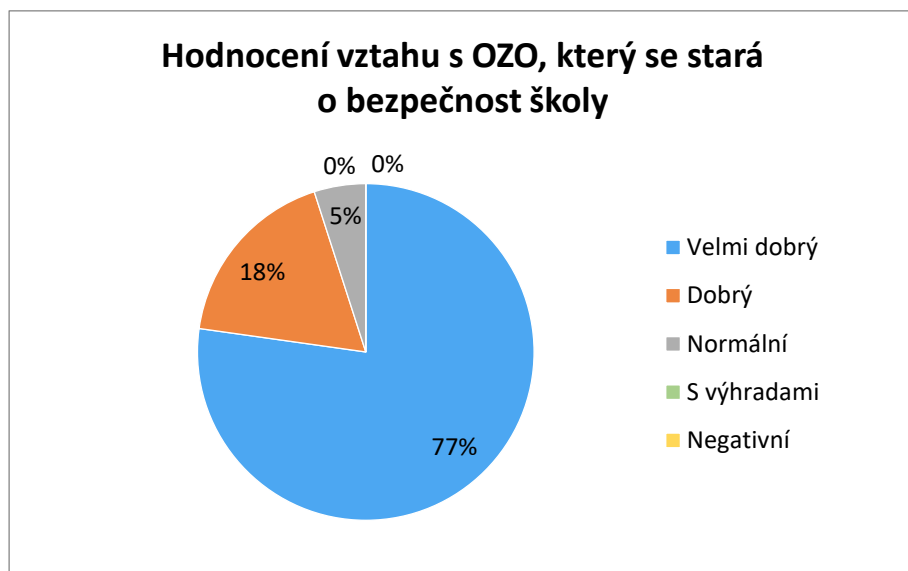
Graf 7: Četnost ohrožení bezpečnosti na školách

Zdroj: vlastní výzkum

Při zjišťování, zda se ředitel/ka setkala s ohrožením bezpečnosti na své škole odpovědělo 72 % respondentů, že si tuto situaci nepamatuje či nevybavuje. Dále možnost nikdy odpovědělo 6 % respondentů a spíše ne 15 % respondentů. Naopak na možnost několikrát odpověděli pouze 3 % respondentů, nebo často 5 % respondentů. Tento počet odpovídá tomu, že mají dojem, že vytváří bezpečné prostředí.

Graf 8: Hodnocení vztahu s OZO, který se stará o bezpečnost školy

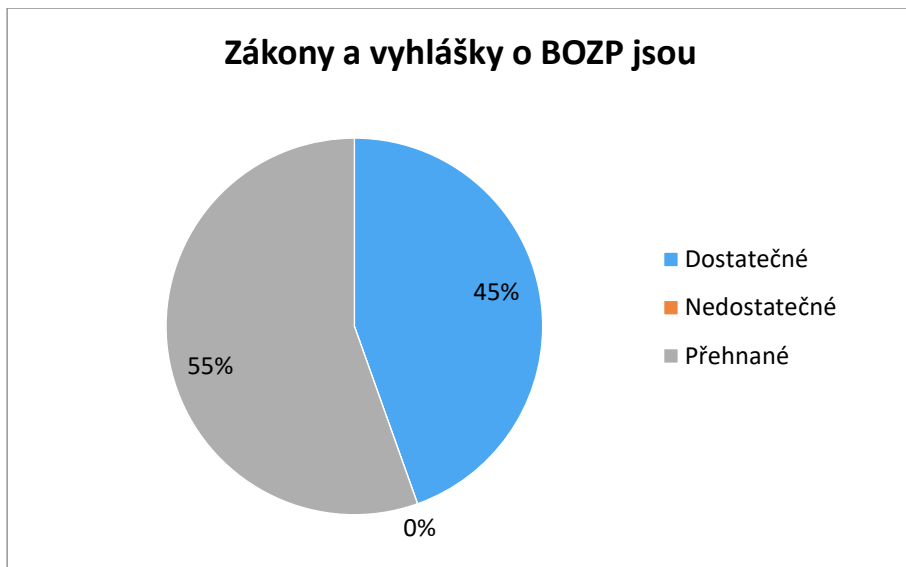

Zdroj: vlastní výzkum

Vztah s odborně způsobilou osobou neboli OZO hodnotí 77 % respondentů velmi dobře a 18 % dobře. Pouze 5 % hodnotí vztah normálně. Odborně způsobilá osoba se stará školám

a školským zařízením o dokumenty, které jsou spojeny s bezpečností práce a jsou velmi důležité pro správný chod školy a školských zařízení. OZO mají z 98 % škol osobu najatou, zbylé 2 % škol si bezpečnost práce dělá samo.

Graf 9: Zákony a vyhlášky o BOZP jsou

Zdroj: vlastní výzkum

Školy a školské zařízení hodnotí zákony a vyhlášky z 55 % jako přehnané a ze 45% dostatečné. Žádný z respondentů nezvolil možné nedostatečné. Veškeré zákony v oblasti BOZP je nutné dodržovat ke správnému chodu školského zařízení.

Graf 10: Prověrka nad stavem budovy

Zdroj: vlastní výzkum

V této otázce, zda je každoroční prověrka nad stavem budovy nutná odpovědělo 97 % respondentů „Ano“. Zbylé 3 % odpověděli „Ne“. V rámci bezpečnosti práce školství je důležité prověrku nad stavem školní budovy vykonávat každý rok, z důvodu odstranění případných nedokonalostí, které by mohly být příčinou ohrožení bezpečnosti všech osob ve školní budově.

Graf 11: Dodržování právních předpisů

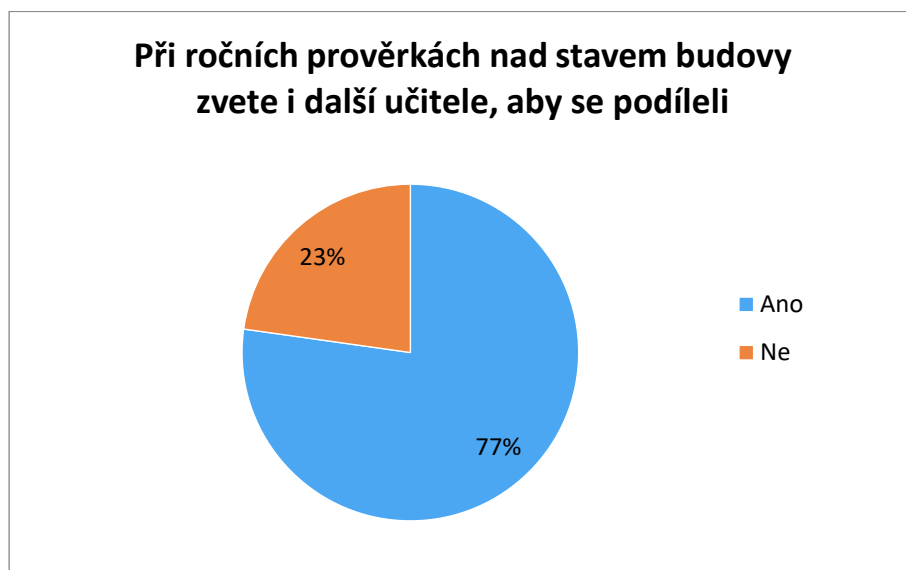

Zdroj: vlastní výzkum

93 % respondentů si myslí, že dodržují veškeré právní předpisy spojené s BOZP. Pravidelnou kontrolou inspektora bezpečnosti práce se tento počet důsledných ředitelů/ředitelek výrazně zvýšil. Pouhých 7 % respondentů odpovědělo, že nedodržují všechny právní předpisy.

V nestrukturovaném rozhovoru uvedl inspektor BOZP, že z ročního souhrnu všech škol v kraji Vysočina školská zařízení nejčastěji porušují tyto právní předpisy: Z 133/1985 Sb., Z 262/2006 Sb., Z 258/2000 Sb., NV 375/2017 Sb., NV 201/2010 Sb., NV 390/2021 Sb., V 79/2013., V 180/2015 Sb. Rozhovor není z důvodu GDPR přiložen.

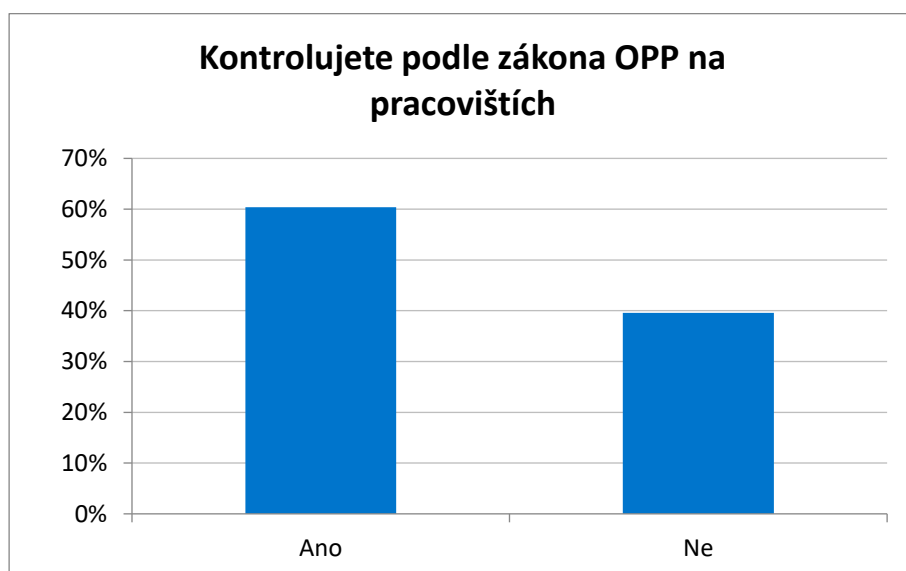
Graf 12: Kdo se podílí nad stavem budovy

Zdroj: vlastní výzkum

Při ročních prověrkách nad stavem školní budovy se ze 77 % podle dotázaných respondentů nepodílejí sami. Většinou na roční kontrolu s nimi jde zástupce/zástupkyně, školník či zřizovatel. U zbylých 23 % školu či školské zařízení chodí kontrolovat pouze samotný pan ředitel nebo paní ředitelka.

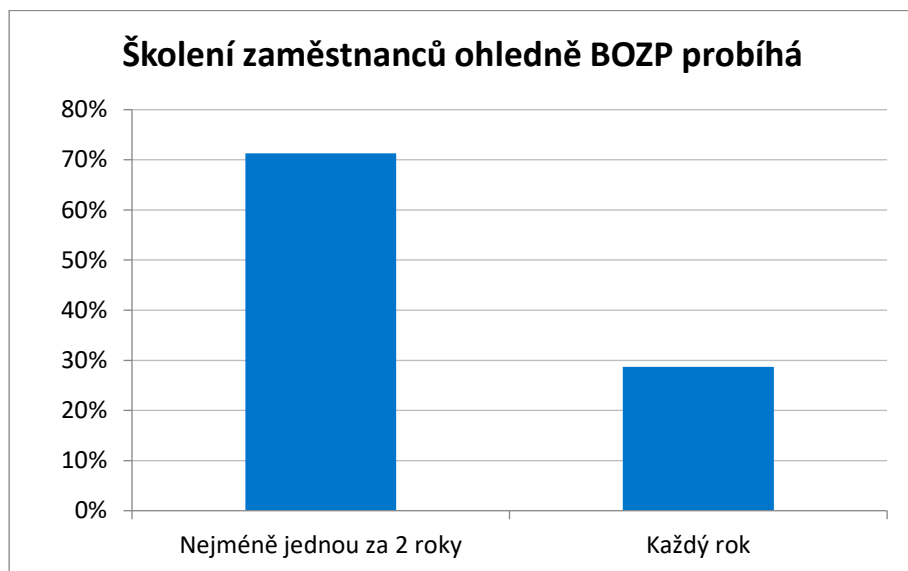
Graf 13: Kontrola OPP na pracovišti

Zdroj: vlastní výzkum

Podle zákona má každý ředitel školy či školského zařízení kontrolovat ochranné brýle, pracovní boty, oblečení. Toto se provádí u pozic jako je, školník či kuchařka. V zákoně není stanovena periodika kontroly, zaměstnanec si vše musí hlídat sám do té doby, dokud nepřijde kontrola. 61 % ředitelů/ředitelek odpovědělo, že tyto povinnosti plní. Dalších 40 % ředitelů se přiznalo a tyto ochranné pracovní prostředky nekontrolují.

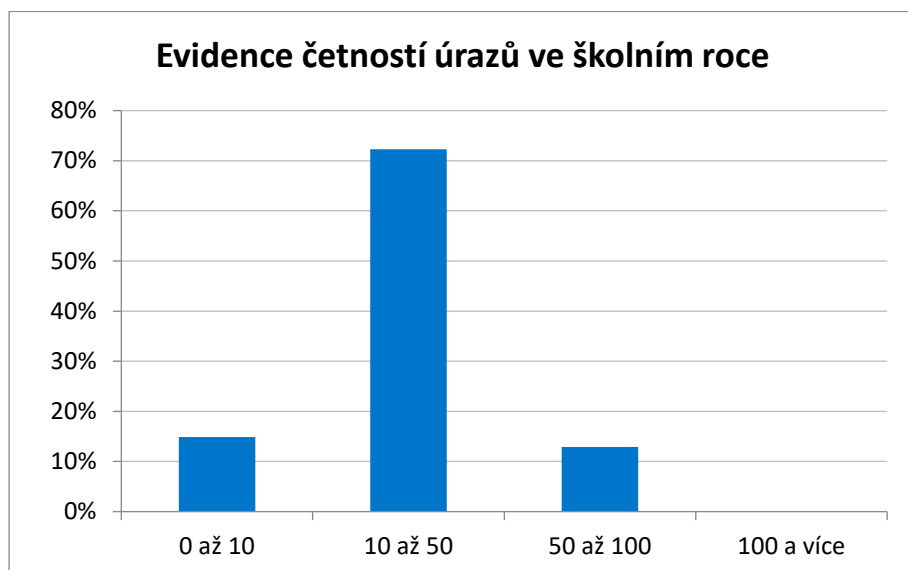
Graf 14: Školení zaměstnanců

Zdroj: vlastní výzkum

Školení zaměstnanců, kteří působí ve školském zařízení správně probíhá maximálně jednou za 2 roky. Ředitel školy vytvoří prezenční listinu, kterou podepíše každý, kdo se školení účastnil. Zaměstnanci, kteří se nemohou z určitého důvodu na školení dostavit, je potřeba je proškolen zvlášť a dodatečně podepsat, že byl zaměstnanec proškolen. Školení zaměstnanců ohledně BOZP správně odpovědělo 72 % respondentů, zbylých 29 % respondentů odpovědělo, že školení probíhá každý rok.

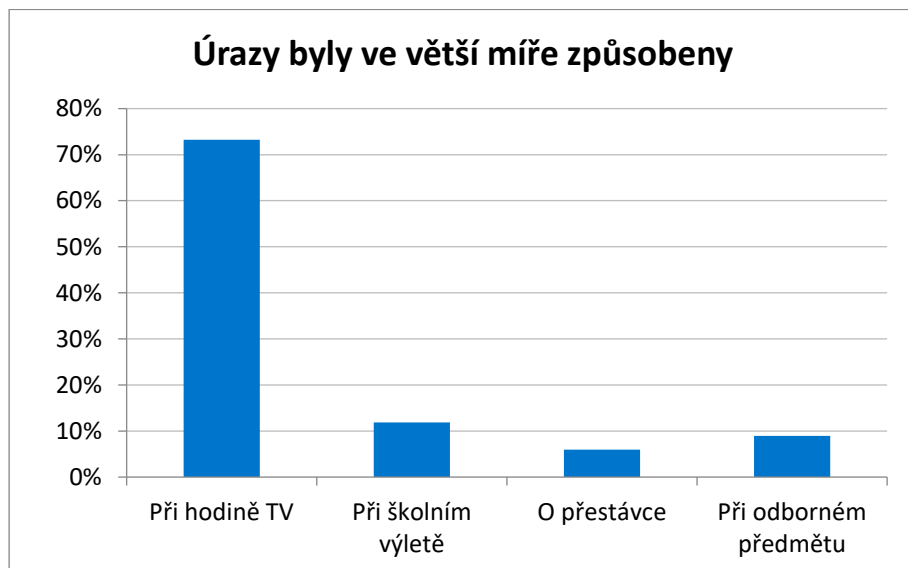
Graf 15: Počet úrazů

Zdroj: vlastní výzkum

Nejvíce respondentů ve školském zařízení či škole evidovalo 10–50 úrazů během školního roku. Dále nejvíce respondentů evidovalo do 10 úrazů za rok. A nejméně respondentů odpovědělo 50–100 úrazů. Nikdo nezvolil odpověď 100 a více úrazů za školní rok.

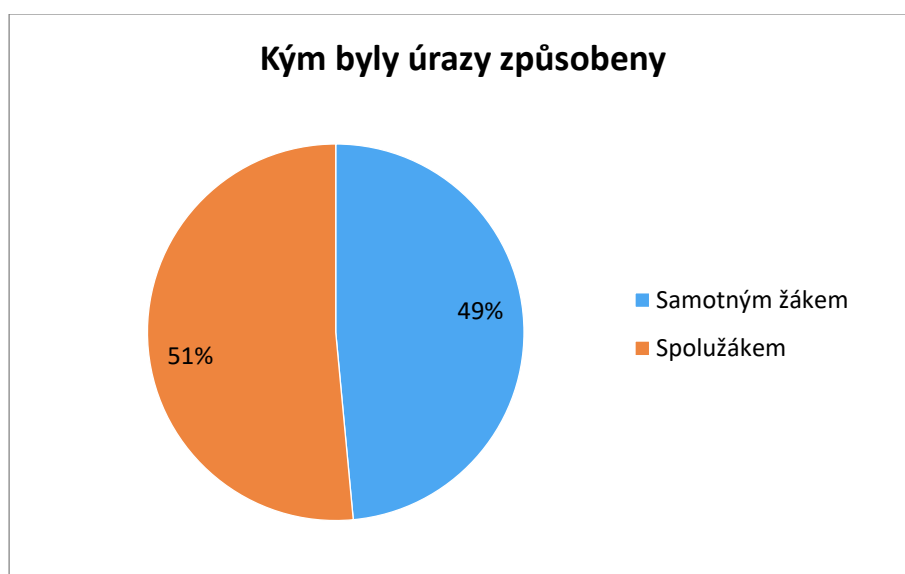
Graf 16: Příčina úrazů

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafického znázornění můžeme vidět, že úrazy v prostředí školských zařízení jsou způsobeny z větší části při výuce tělesné výchovy, kde je nejčastěji pravděpodobné poranění nohy, ruky, hlavy či jiné části těla. Na tuto možnost odpovědělo 74 % respondentů. Dále jsou zranění ze školních výletů, kde jsou žáci v jiném prostředí. Zde odpovědělo 12 % respondentů. Následují zranění při odborném předmětu, čím se myslí zranění při výuce chemie, fyzicky, dílen a jiných praktických činností. Na tuto možnost odpovědělo 9 % respondentů. Nejméně úrazů je způsobeno o přestávkách, kde odpovědělo pouze 6 % respondentů.

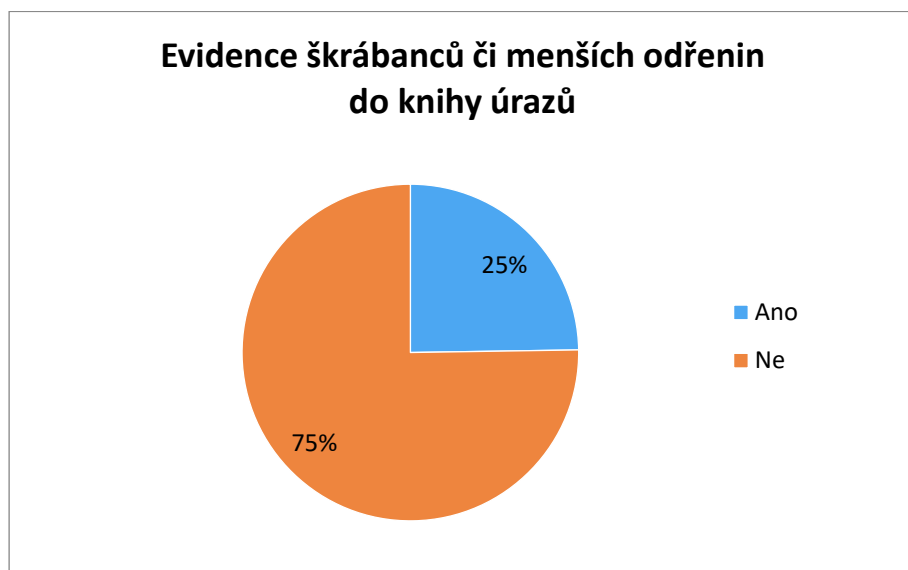
Graf 17: Úrazy byly způsobeny

Zdroj: vlastní výzkum

Již z předchozího grafu víme, že se úrazy ve větší míře stávají na tělesné výchově či na školních výletech. Úrazy jsou z 51 % podle respondentů způsobeny spolužákem. A ze 49 % podle respondentů samotným žákem.

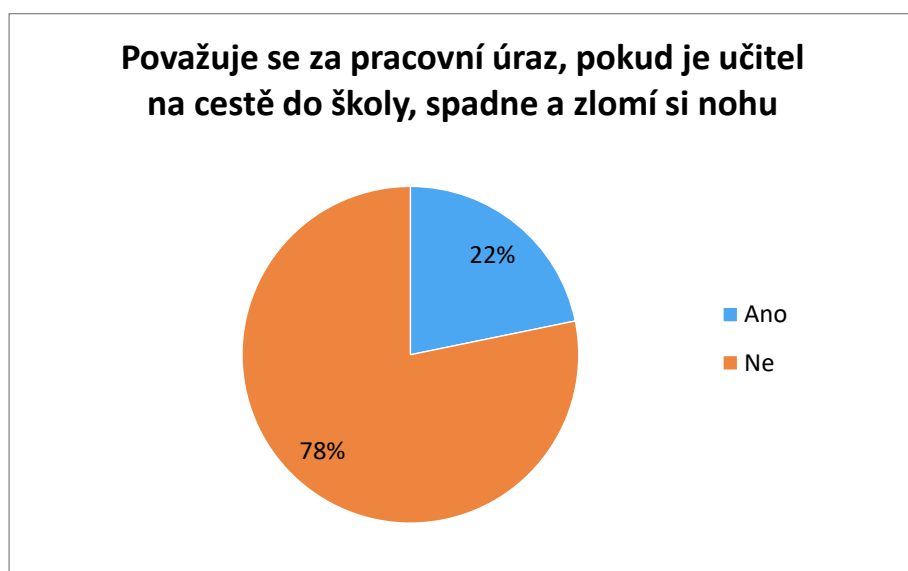
Graf 18: Evidence škrábanců a odřenin

Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku, zda školské zařízení eviduje škrábanec či menší odřeninou do knihy úrazů odpověděli všichni respondenti. Možnost „Ne“ zvolilo 75 % respondentů. Tato odpověď se týká spíše středních odborných škol a gymnázií. Naopak „Ano“ zvolilo 25 % respondentů a týká se základních či mateřských škol, kde převládají menší úrazy.

Graf 19: Pracovní úraz

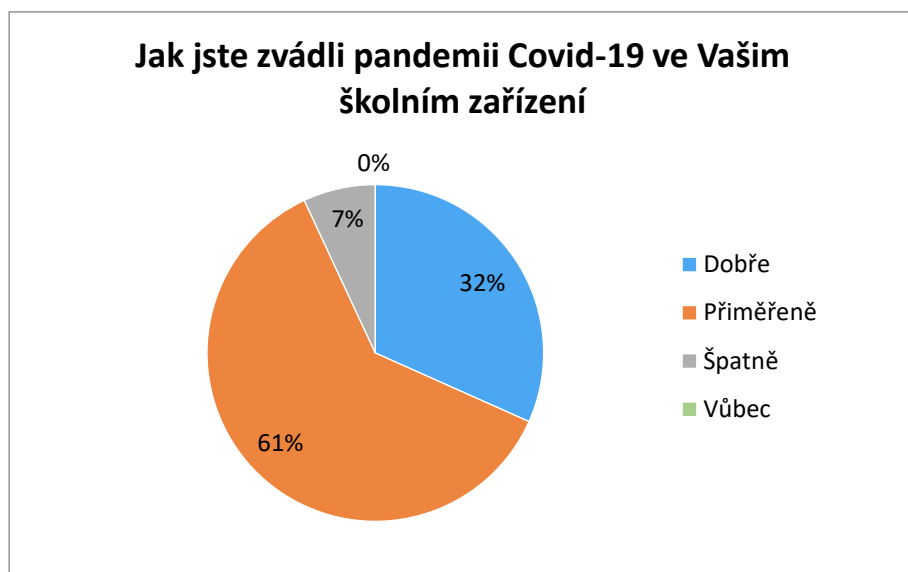

Zdroj: vlastní výzkum

Touto otázkou byla testována znalost respondentů v oblasti bezpečnosti práce. Podle ustanovení §105 zákoníku práce se o pracovní úraz nejedná. Tudiž 78 % respondentů odpovědělo správně a jen 22 % odpovědělo špatně. O pracovní úraz se jedná tehdy, pokud se

stane zaměstnanci v prostředí školy či v průběhu jeho pracovní doby a na akcích pořádných školou (školní výlet).

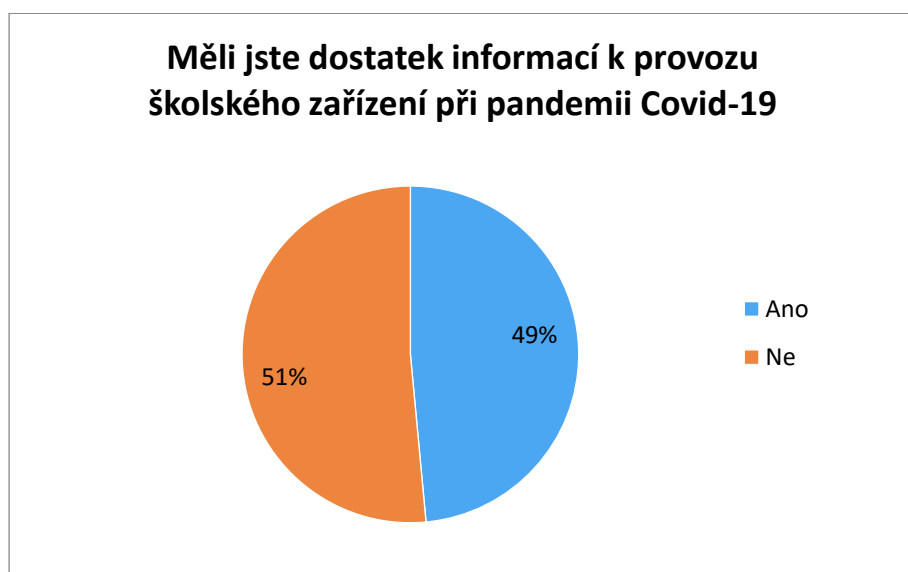
Graf 20: Zvládnutí pandemie Covid-19

Zdroj: vlastní výzkum

Pandemii Covid-19, se kterou se muselo vypořádat české školství zvládlo podle respondentů 61 % přiměřeně. Žáci se museli pravidelně testovat na virus a dodržovat určité opatření doporučené Ministerstvem školství a Ministerstvem zdravotnictví. 32 % respondentů zvládlo tuto situaci dobře. Pouze pro 7 % škol či školských zařízeních byla tato situace velice náročná, a proto tuto situaci hodnotí, že zvládli špatně.

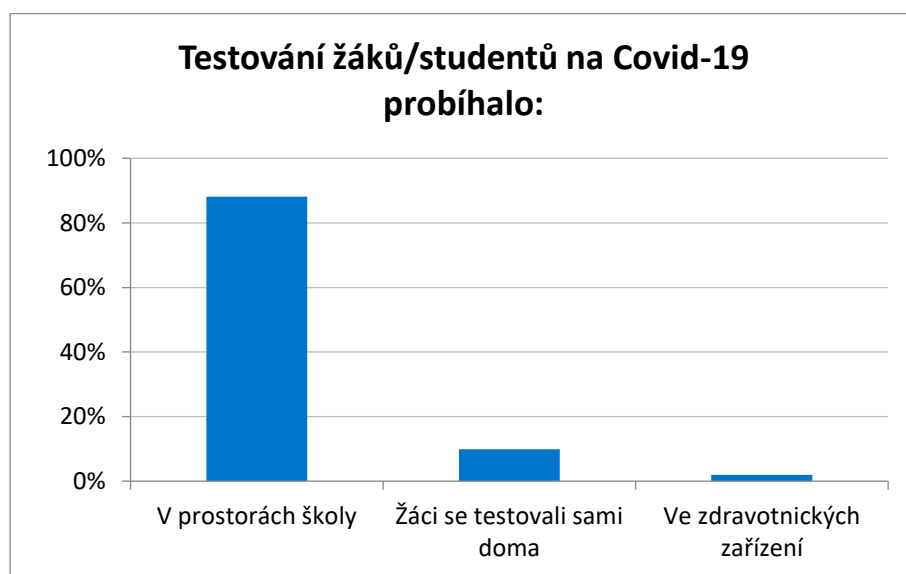
Graf 21: Dostatek informací Covid-19

Zdroj: vlastní výzkum

Dostatek informací ohledně pandemie Covid-19, která v České republice vypukla bylo více než dost, avšak nepřesné a nepřehledné. Každým dnem musely školy či školské zařízení sledovat nařízení vlády a řídit se tak jejími pokyny. 51 % respondentů uvedlo, že nemělo dostatek informací k tomu, aby školní výuka mohla probíhat bez problému. A zbylých 49 % uvedlo, že mělo dostatek informací, a tak pro ně byl chod školy snadnější.

Graf 22: Testování Covid-19

Zdroj: vlastní výzkum

89 respondentů odpovědělo, že se žáci či studenti testovali v prostorách školy, kde měli vymezenou místnost, kam se děti postupně chodily testovat na virus Covid-19. Zpočátku však testování probíhalo u žáků doma, odkud poté musely donést potvrzení do školy, že jsou negativní. Na tuto možnost odpovědělo 10 respondentů. Zbylí 2 respondenti odpověděli, že žáci jejich škol se chodily testovat do zdravotnických zařízeních.

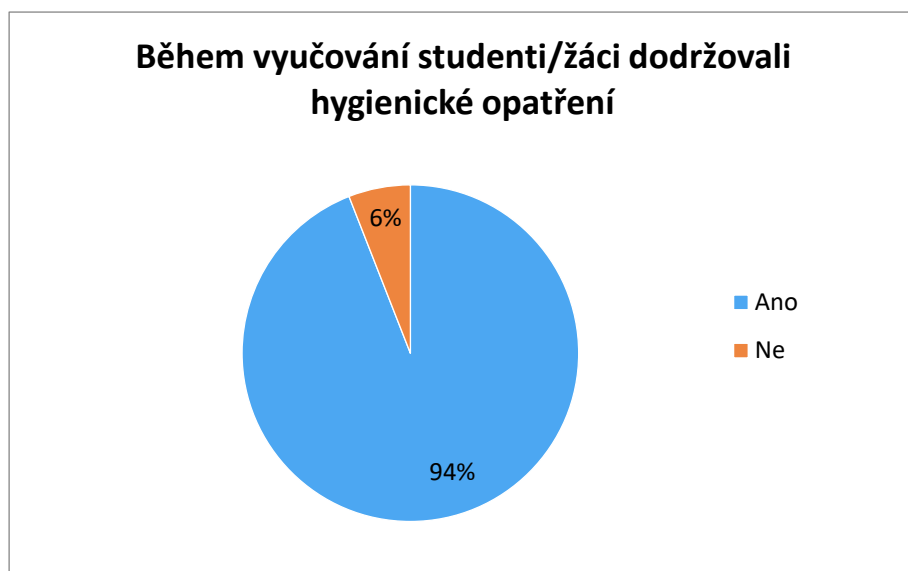
Graf 23: Izolační místnost Covid-19

Zdroj: vlastní výzkum

Většina škol si kvůli pandemii Covid-19 zařídilo tzv. „izolační“ místnost, kde se studenti a žáci testovali. Museli zde vyčkat na jejich výsledek, zda jsou pozitivní či negativní. Pokud se objevil žák či student, který byl pozitivní byl poslán domů a zaměstnanec, který měl nad tímto dohled a byl s ním v jedné třídě musel do karantény. Izolační či testovací místnost mělo k dispozici 88 % respondentů a 12 % respondentů tuto možnost ve škole či školském zařízení nemělo.

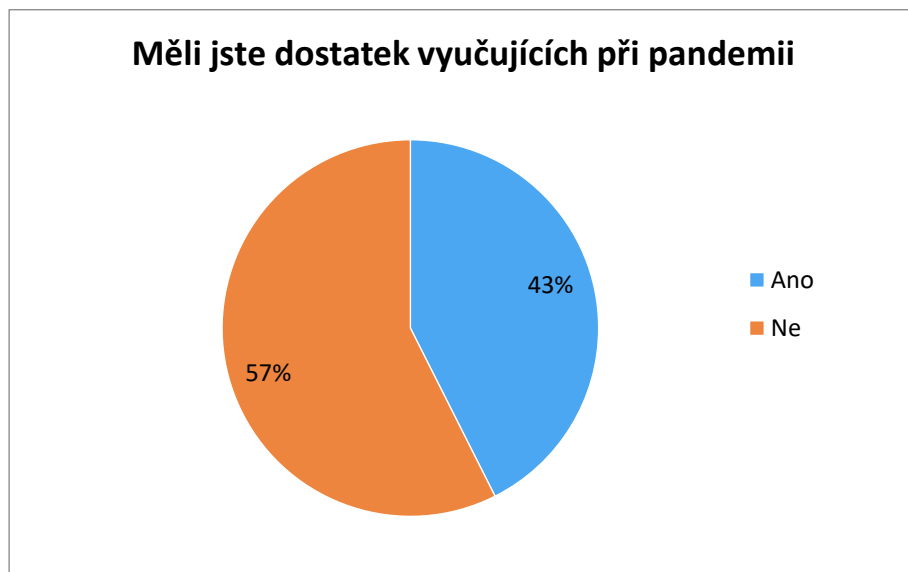
Graf 24: Hygienické opatření Covid-19

Zdroj: vlastní výzkum

V průběhu pandemie, museli žáci dodržovat určité opatření, které bylo nařízeno z Ministerstva školství a zdraví. Jednotlivé opatření se však ve větších školách při vysokém počtu žáků nedalo tolik dodržovat a také kontrolovat. Žáci měli například od sebe dodržovat rozestupy v rozmezí 2 m, nosit ochranný prostředek dýchacích cest uvnitř budovy. 94 % ředitelů na tuto otázku odpovědělo, že během vyučování studenti/žáci dodržovali hygienické opatření a pouhých 6 % si myslí, že tyto opatření plně nedodržovali.

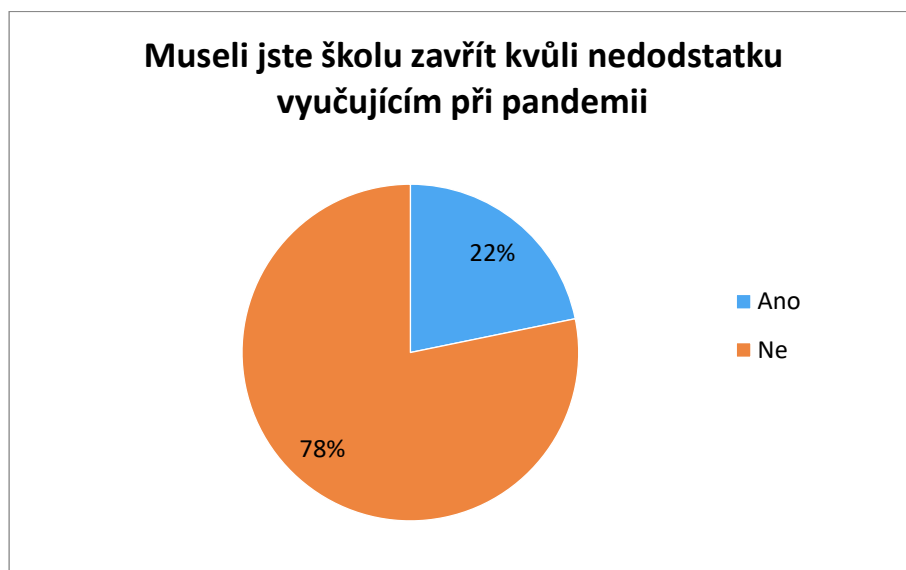
Graf 25: Dostatek vyučujících

Zdroj: vlastní výzkum

Školy a školské zařízení měly podle 43 % tázaných respondentů vyučujících při pandemii Covid-19 dostatek. Většina učitelů převzala hodiny za nakažené kolegy a odučili je. V mateřských školách byla náhrada učitelů snadnější než na základních, středních školách či gymnáziích, jelikož se jednotliví učitelé nezaměřují na určitý obor. Bohužel více jak polovina respondentů odpovědělo, že dostatek vyučujících nemělo.

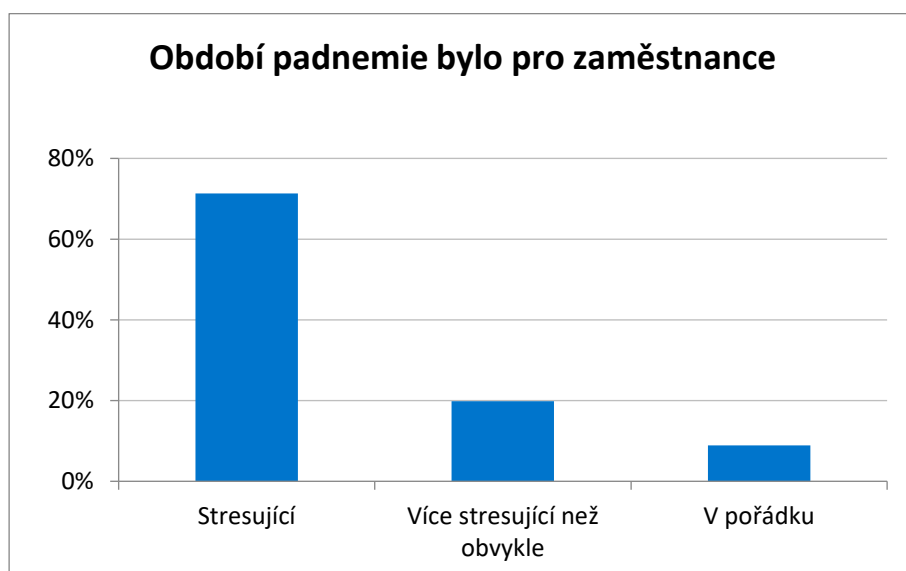
Graf 26: Zavření škol během pandemie Covid-19

Zdroj: vlastní výzkum

Z počtu tázaných respondentů, 22 % museli ředitelé školy uzavřít z důvodu nedostatku vyučujících a ze 78% školy ředitelé nechali otevřené i přes to, že na některé hodiny neměli k dispozici vyučující odborných předmětů. Tyto hodiny žákům či studentům odpadly a nahrazovaly se v průběhu školního roku, kdy byl vyučující opět k dispozici.

Graf 27: Období pandemie

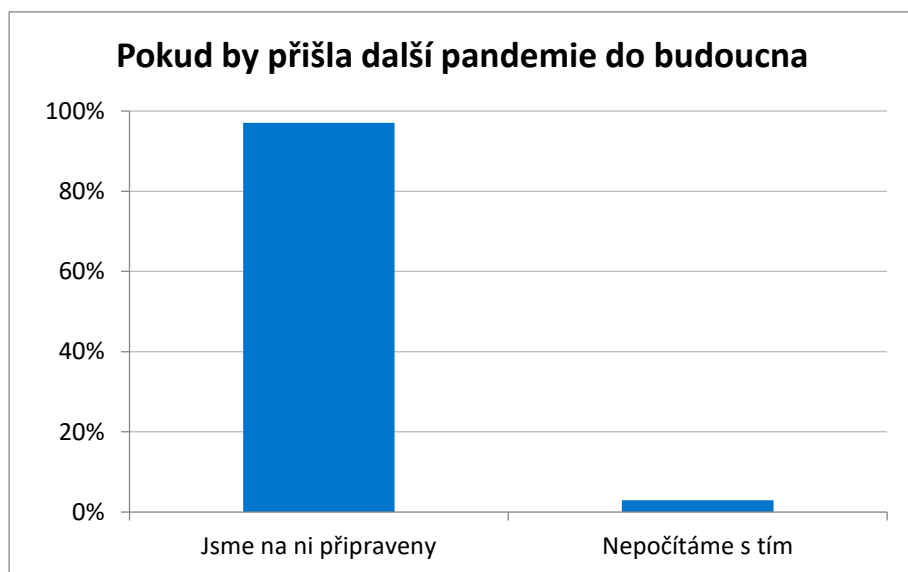

Zdroj: vlastní výzkum

Období pandemie bylo více jak pro polovinu respondentů stresující. Dalších 20 % respondentů bralo tuto situaci více stresující než obvykle. Nařízení, která se musela dodržovat

byla nepřehledná, a tím pádem i situace více zmatečná. Ostatních 9 % respondentů bralo tuto situaci za normální a stres v tomto období nepocítovali.

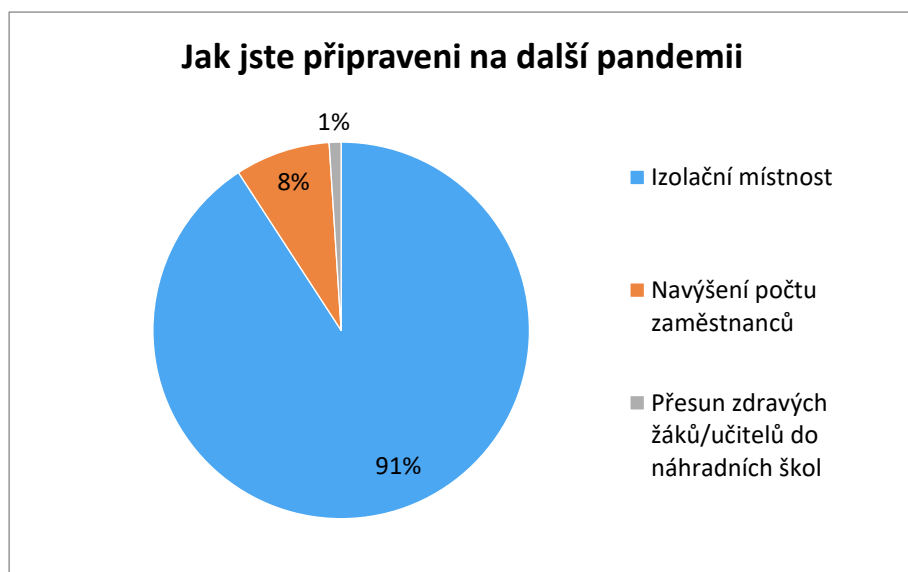
Graf 28: Pandemie do budoucna

Zdroj: vlastní výzkum

Pandemie Covid-19 do České republiky zavítala v roce 2020. Pro každého z nás to byla nečekaná situace, kdy jsme nevěděli, jak se máme zachovat. Na otázku, zda jsou školy či školská zařízení připraveny, pokud by přišla další vlna nákazy odpovědělo 98 % respondentů možností „Ano“. Pouze 3 % respondenti odpověděli, že na další vlnu připraveny nejsou.

Graf 29: Příprava na další pandemii

Zdroj: vlastní výzkum

Z předchozího grafického znázornění víme, že připraveno na další vlnu pandemie je 98 škol. Pokud by přišla další vlna pandemie, z tohoto počtu je 91 % škol připravena tím, že mají k dispozici izolační místnost, kde mohou testovat, zda je žák, student či zaměstnanec nakažen či nikoliv. 8 % škol či školských zařízeních navýšilo počty zaměstnanců, z důvodu, aby nemuseli výuku rušit. Zbýlé 1 % respondentů odpovědělo, že mají k dispozici náhradní školy, kam mohou umístit zdravé žáky a učitele. Původní škola by sloužila jako karanténní oblast pro nakažené.

4.2 Testování hypotéz

Hypotéza č. 1: Ředitelé hodnotí bezpečnost na jejich škole spíše pozitivně.

Data byla získána z otázky č. 1 „*Jak hodnotíte bezpečnost na vaší škole?*“. Respondenti měli na výběr z těchto možností „Velmi dobře“, „Dobře“, „Normální“, „Mám výhrady“, „Negativně“. Přičemž odpovědi „Velmi dobře“ a „Dobře“ značily pozitivní hodnocení ředitelů škol. Byly stanoveny následující hypotézy:

H_0 : Ředitelé nehodnotí bezpečnost ani pozitivně ani negativně.

H_A : Ředitelé hodnotí bezpečnost na jejich škole spíše pozitivně.

Odpovědi „Velmi dobře“ a „Dobře“ byly sloučeny do pozitivního hodnocení a zbylé odpovědi do negativního a neutrálního hodnocení:

Tabulka 1: Data k hypotéze č. 1

	Naměřené četnosti	Očekávané četnosti	Naměřené %	Očekávané %
Pozitivní	74	50,5	73 %	50 %
Negativní a neutrální	27	50,5	27 %	50 %
Celkem	101	101	100 %	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Pomocí binomického testu byla získána dosažená hladina významnosti, p-value, 0,00000159. Na základě získaných dat a stanovené hladině významnosti 5 % zamítneme nulovou hypotézu ve prospěch alternativní hypotézy, jelikož dosažená hladina významnosti byla menší než stanovená hladina významnosti. Proto lze stanovenou hypotézu „*Ředitelé hodnotí bezpečnost na jejich škole spíše pozitivně.*“ přijmout.

Hypotéza č. 2: Většina škol eviduje více než 50 úrazů za rok.

Data byla získána z otázky č. 3, „Kolik úrazů jste za školní rok evidovali?“. Respondenti měli na výběr z těchto možností „100 a více“, „50 až 100“, „10 až 50“, „0 až 10“.

Byly stanoveny následující hypotézy:

H_0 : Většina škol neeviduje více než 50 úrazů za rok.

H_A : Většina škol eviduje více než 50 úrazů za rok.

Tabulka 2: Data k hypotéze č. 2

	Naměřené četnosti	Očekávané četnosti	Naměřené %	Očekávané %
Více než 50	13	50,5	13 %	50 %
Méně než 50	88	50,5	88 %	50 %
Celkem	101	101	100 %	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Pomocí binomického testu byla získána dosažená hladina významnosti, p-value, 1,0000. Na základě získaných dat a stanovené hladině významnosti 5 % zamítneme nulovou hypotézu ve prospěch alternativní hypotézy, jelikož dosažená hladina významnosti byla menší než stanovená hladina významnosti. Proto lze stanovenou hypotézu „Většina škol eviduje více než 50 úrazů za rok.“ přijmout.

Hypotéza č. 3: Pro většinu zaměstnanců školy bylo období pandemie více stresující než obvykle.

Data byla získána z otázky č. 22 „Období pandemie bylo pro zaměstnance školy“. Respondenti měli na výběr z těchto možností „Stresující“, „Více stresující než obvykle“, „V pohodě“.

Byly stanoveny následující hypotézy:

H_0 : Pro většinu zaměstnanců školy nebylo období pandemie více stresující než obvykle.

H_A : Pro většinu zaměstnanců školy bylo období pandemie více stresující než obvykle.

Odpovědi „Více stresující než obvykle“ a „Stresující“ byly sloučeny do stresujícího hodnocení a zbylá odpověď „V pohodě“ do období bez stresu.

Tabulka 3: Data k hypotéze č. 3

	Naměřené četnosti	Očekávané četnosti	Naměřené %	Očekávané %
Stresující	92	50,5	92 %	50 %
V pohodě	9	50,5	9 %	50 %
Celkem	101	101	100 %	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Pomocí binomického testu byla získána dosažená hladina významnosti, p-value, 0,00000. Na základě získaných dat a stanovené hladině významnosti 5 % zamítneme nulovou hypotézu ve prospěch alternativní hypotézy, jelikož dosažená hladina významnosti byla menší než stanovená hladina významnosti. Proto lze stanovenou hypotézu „*Pro většinu zaměstnanců školy bylo období pandemie více stresující než obvykle.*“ zamítnout.

5 Diskuse a návrh doporučení pro školská zařízení

Cílem této bakalářské práce bylo zanalyzovat aktuální situaci v oblasti bezpečnosti práce ve školství, identifikovat a navrhnout vhodná opatření ke zlepšení současného stavu, dále ověření úrazovosti ve školním roce a její evidenci. Další cíl byl zaměřen na testování dostatečné znalosti předpisů a dodržování směrnice při řízení školy a školských zařízeních v oblasti BOZP. Tyto cíle výzkumu jsem testovala na školách a školských zařízeních v kraji Vysočina.

Do dotazníkového šetření se zapojilo 101 zaměstnanců z různých školských zařízení. Větší část respondentů byla ze základních škol, to však odpovídá věkovému zastoupení dětí v kraji Vysočina. Tento poměr je také přisuzován k vyššímu zájmu o bezpečnost na základních školách.

Při zjišťování hodnocení bezpečnosti školy odpověděla více jak polovina dotazovaných velmi dobře. Je to tím, že tyto školy mají zavedený kamerový systém, díky kterému mohou vidět, kdo se na škole pohybuje. Dalším důvodem jsou správně zabezpečené vchodové dveře čipovými zámky. Čip si kupují žáci před začátkem školního roku a jejich povinností je nosit ho s sebou až do absolvování školy či školského zařízení. V mateřských školách vzhledem k věku dětem tato bezpečnostní opatření nelze zrealizovat. Zákony a vyhlášky v této oblasti jsou pro většinu škol až přehnané. Je to tím, že bezpečnosti a ochrana zdraví nejen při práci se dotýká každého z nás a je potřeba určité zákony a pravidla dodržovat.

Podle výroční zprávy ČŠI za školní rok 2021/2022 je ve 2 % škol nezbytně nutné materiální a prostorové podmínky zlepšit. Ve školním roce 2020/2021 se jako nejvíce problematické ukázaly být sportovní prostory. Tato zpráva odkazuje na otázku v dotazníkovém šetření, zda je každoroční prověrka nad stavem školní budovy potřebná. Z dotazovaných respondentů odpovědělo 77 %, že nutná je. Tento výsledek se shoduje s výroční zprávou ČŠI.

Úrazovost ve školách v kraji Vysočina není tak vysoká, jak bychom předpokládali. Množství úrazů se pohybuje kolem 10-50 úrazů za školní rok. Podle dotazníkového šetření byla zjištěna jejich nejčastější příčina, a to při hodinách tělesné výchovy. Úrazy z těchto hodin bývají nejčastěji na základních, středních školách či gymnáziích a jsou způsobeny spolužákem. Nejčastěji se za tím skrývá neohleduplnost, agrese a dravost. V těchto školských zařízeních do knihy úrazů nezapisují skoro vůbec drobnou odřeninu či škrábnutí, naopak výskyt těchto menších úrazů se nejvíce eviduje v Mateřských školách, kde je pravděpodobnost vyšší.

Pandemii Covid-19 zvládla školská zařízení přiměřeně či dobře, ačkoliv k provozu školského zařízení neměli dostatek srozumitelných informací. U většiny škol probíhalo

testování žáků v budově školy, kde měly k dispozici izolační místnost. Ředitelé škol usoudili, že jejich žáci a studenti dodržovali předepsané hygienické opatření důkladně. Pokud by pandemie znovu zasáhla školní systém, jsou na ni školy připraveny.

5.1 Návrhy na zlepšení situace v oblasti bezpečnosti práce

Provedený průzkum a získané informace o znalostech zaměstnanců v oblasti bezpečnosti práce nejsou dostačující. Zaměstnanci škol v mnoha případech nemají možnost využít žádnou situaci pro představu zajištění dostatečné bezpečnosti v prostředí školy. Pozitivním krokem ze strany školy, je dodržování pravidelného školení zaměstnanců právě v oblasti BOZP. Níže uvedené návrhy by měly vést ke zlepšení situace a lépe předejít hrozbám ve školách a školských zařízeních.

Zavedení kamerových systémů ve všech školních zařízeních

Díky kamerovým systémům lze předejít ohrožením, které jinde, než na kamerových záznamech nejsou vidět. Kamery je důležité umístit v prostorech, kde přicházejí a odcházejí žáci, studenti či cizí lidé. Správně by se do škol či školských zařízeních bez povědomí ředitele nikdo neměl dostat (kromě studentů, žáků a zaměstnanců). Provozování kamer ve školách není z pohledu práva složité, je jen nezbytné dodržet několik pravidel. Tyto pravidla jsou v režimu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (od 25. 5. 2018 i GDPR). Kamerový systém je velký zásah do soukromí dětí studujících v dané škole a učitelů, kteří v ní působí, proto by se mělo přistoupit k používání kamer ve chvíli, kdy monitorování prostorů nelze zajistit jinými prostředky, kterými je např. dozor učitele na chodbě. V nestrukturovaném rozhovoru paní zástupkyně Eva Soukalová, MŠ Čěčova v Českých Budějovicích uvedla, že namontování kamerového systému včetně vybavení do 7 tříd vyšlo na 112 000,-. Tato cena byla v roce 2013. Nyní se odhaduje cena kolem 32 000 – 40 000,- za jeden kamerový systém. Záleží na velikosti školy a počtu požadovaných kamer.

Virtuální realita pro lepší představu zajištění bezpečnosti

Použitím brýlí pro virtuální realitu lze zajistit lepší bezpečnost a představu pro zaměstnance školy. Simulace situací jako je například požár školní budovy mohou ve škole a školských zařízeních objevit a poukázat na hrozby, které mohou nastat a jak se správně zachovat je dalším krokem pro zajištění správné bezpečnosti. Zaměstnanci školy by periodicky jednou za 3 měsíce absolvovali školení, na kterém by si připomněli veškeré rizikové situace. Školení by vyšlo na 200 Kč za jednoho zaměstnance. Tento návrh by byl podporován z fondů EU.

Pravidla bezpečnosti rizikových předmětů

Podle výzkumu z minulých let, zranění u žáků a studentů rapidně roste. Příčinnou je nepozornost a lehkovážnost, kterou je potřeba eliminovat. Vytvořením speciálních pravidel, které by měli vyučující za povinnost před každou výukou předčítat a upozornit tak děti na možná zranění. Tyto pravidla by se týkaly hlavně hodin tělesné výchovy, hodin chemie, odborných předmětů, pracovních činností a dalších rizikových předmětů, které se na školách vyučují.

Výuková videa

Pro poučení žáků a studentů o bezpečnosti lze použít výuková videa, podle kterých se o bezpečnosti ve škole dozvědí více. Tyto videa je potřeba aktualizovat, aby každý rok byly nové. Nejlépe zapamatovatelné je natočit videa s učiteli a v prostředí školy, které žáci a studenti dobře znají. Doporučuji využít také výukových videí od Policie České republiky, nebo Hasičského záchranného sboru ČR.

6 Závěr

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci se dotýká každého z nás. A není podstatné, jde-li o zaměstnavatele, zaměstnance nebo žáka či studenta. Cílem je vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí. Zajištění BOZP je tedy široký a kolektivní problém, kterým se zabývá i vláda České republiky. Z tohoto důvodu vydává vláda ČR ve svých základních dokumentech „Národní akční program bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“ (NAP), který je pravidelně upravován v závislosti na aktuální problematiku BOZP. Je potřeba si uvědomit, že porušení základních zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci může mít značné důsledky, mnohdy bohužel i smrtelné.

Nedílnou součástí bezpečnosti je také prostředí školy, které navštěvují desítky mnohdy i stovky studentů. Je potřeba proto zajistit takové prostředí, aby se v něm žáci, ale i zaměstnanci cítili dobře a bezpečně. Zvýšením bezpečnostních prvků lze ve spoustě situací nebezpečí zabránit.

V rámci BOZP při výchově a vzdělávání dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních můžeme označit jako zásadní pro zabezpečení BOZ výkon dozoru nad činností žáků a studentů. Jeho nepřítomnost může mít za následek školní úraz. Málokdy bývá úraz náhodný a téměř každému lze předejít, pokud budeme znát a dodržovat veškerá pravidla a zásady bezpečnosti.

Provedený výzkum a výsledky tohoto šetření uvedené v praktické části bakalářské práce byly dále využity. Výsledky byly předány inspektorovi bezpečnosti pro kraj Vysočina, který je dále analyzoval a jeho návštěvy škol byly obohaceny o tyto návrhy zlepšení bezpečnosti ve škole či školském zařízení.

I. Summary

This bachelor thesis focuses on the issue of occupational safety in the school environment. The school environment is very specific and has to ensure the safety not only of the staff but also of the pupils. Also with regard to psychosocial risks (e.g.: bullying, cyberbullying, etc.). The topic of the thesis was chosen with regard to the practice completed in the organization that provides OSH in education. The aim of the thesis was to evaluate the current situation of occupational safety in education. To identify and propose suitable measures to improve the current situation.

The objectives of the research were tested by a questionnaire survey in school facilities in the Vysočina region. Most of the respondents were from primary schools, but this corresponds to the age distribution of children in the Vysočina Region.

Health and safety at work affects everyone. And it doesn't matter if you are an employer, an employee or a pupil or student. The aim is to create a safe and healthy working environment. Ensuring occupational safety and health is therefore a broad and collective issue, which is also addressed by the Government of the Czech Republic.

Keywords: occupational, safety, organization, OSH, education, student, pupil, health, school

II. Reference

Armstrong, M., & Taylor, S. (2014).

Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice. London: Kogan Page

Bedrnová, E., Nový, I., & Jarošová, E. (2012)

Bedrnová, Jarošová, & Nový. *Manažerská psychologie a sociologie*.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce. 2. vydání, Wolters Kluwer

BOZP a PO v příkladech školské praxe. Paris.

Grivina, & kolektiv. *Metodika prevence úrazů na komunitní úrovni*.

Legislativa BOZP ve školství. Soudy.

Lochmanová, & Mazal. *Učitel tělesné výchovy mezi paragrafy*.

Manažerská psychologie a sociologie Praha: Management Press, Neugebauer, T. (2016)

Metodický pokyn MŠMT č.j. 37 014/2005-25, čl. 21

Průcha, Waterová, & Mareš. *Pedagogický slovník*.

Reklamní poutače [Online]. Retrieved April 12, 2023, from <https://eshop.az-reklama.cz/>

Romaněnko, & Skácelík. *BOZP a PO v příkladech školské praxe*.

Romaněnko. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve školské praxi*.

Skácelík, & Neugebauer. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce*.

Traiva [Online]. Retrieved April 12, 2023, from <https://www.traiva.cz/>

Traiva [Online]. Retrieved April 12, 2023, from www.civop.cz/pozarni-bezpecnostni-znaceni

Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2020/2021

Zákon č.2/1993 Sb., listina základních práv a svobod

Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 309/2006 Sb., Zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při

činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)

Zákon 561/2004 Sb., školský zákon

III. Seznam tabulek, obrázků a grafů

Seznam tabulek

Tabulka 1: Data k hypotéze č. 1	51
Tabulka 2: Data k hypotéze č. 2	52
Tabulka 3: Data k hypotéze č. 3	53

Seznam obrázků

Obrázek 1: Symbol zakazu.....	32
Obrázek 2: Označení únikového východu	32
Obrázek 3: Informativní značky.....	32
Obrázek 4: Označení lékárniček	33

Seznam grafů

Graf 1: Právní systém v ČR v souvislosti se zajišťováním BOZP	14
Graf 2: Rozložení úrazovosti v jednotlivých krajích	21
Graf 3: Poměr vzniků úrazů při činnostech ve škole/školském zařízení (v %).....	22
Graf 4: Poměr výskytů úrazů podle poraněných částí těla (v %).....	22
Graf 5: Působení ředitele/ky.....	35
Graf 6: Hodnocení bezpečnosti	36
Graf 7: Četnost ohrožení bezpečnosti na školách	37
Graf 8: Hodnocení vztahu s OZO, který se stará o bezpečnost školy	37
Graf 9: Zákony a vyhlášky o BOZP jsou	38
Graf 10: Prověrka nad stavem budovy	38
Graf 11: Dodržování právních předpisů.....	39
Graf 12: Kdo se podílí nad stavem budovy	40
Graf 13: Kontrola OPP na pracovišti	40
Graf 14: Školení zaměstnanců.....	41
Graf 15: Počet úrazů.....	42

Graf 16: Příklad úrazů	42
Graf 17: Úrazy byly způsobeny	43
Graf 18: Evidence škrábanců a odřenin	44
Graf 19: Pracovní úraz	44
Graf 20: Zvládnutí pandemie Covid-19	45
Graf 21: Dostatek informací Covid-19.....	45
Graf 22: Testování Covid-19.....	46
Graf 23: Izolační místnost Covid-19	47
Graf 24: Hygienické opatření Covid-19.....	47
Graf 25: Dostatek vyučujících.....	48
Graf 26: Zavření škol během pandemie Covid-19	49
Graf 27: Období pandemie	49
Graf 28: Pandemie do budoucna	50
Graf 29: Příprava na další pandemii.....	50

IV. Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 2: Provozní řád dětského hřiště na ZŠ

Příloha č.3: Zápis z prověrky BOZP na základní škole

V. Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník

Dotazník bakalářské práce:

Jsem ředitel/ka:

- základní školy
- střední odborné školy
- mateřské školy
- ředitel gymnázia

- 1) Jak hodnotíte bezpečnost na vaší škole?
 - Velmi dobře
 - Dobře
 - Normálně
 - Mám výhrady
 - Negativně
- 2) Setkal/a jste se s ohrožením bezpečnosti na Vaší škole?
 - Často
 - Několikrát
 - Nepamatuji si
 - Spíše ne
 - Nikdy
- 3) Kolik úrazů jste za školní rok evidovali?
 - 100 a více
 - 50-100
 - 10-50
 - 0-10
 - Méně než 10
- 4) Úrazy byly ve větší míře způsobeny:
 - Při hodině TV
 - Při školním výletě
 - O přestávce
 - Při odborném předmětu (chemie, dílny..)
- 5) Úrazy byly způsobeny:
 - Samotným žákem
 - Spolužákem
- 6) Evidujete škrábanec či menší odřeninou do knihy úrazů?
 - Ano
 - Ne

- 7) Považujete se za pracovní úraz, pokud je učitel na cestě do školy spadne a zlomí si nohu?
- Ano
 - Ne
- 8) Jak hodnotíte vztah s OZO, který se stará o bezpečnost školy?
- Velmi dobrý
 - Dobrý
 - Normální
 - Mám výhrady
 - Negativně
- 9) Zákony a vyhlášky o BOZP jsou:
- Dostatečné
 - Nedostatečné
 - Přehnané
- 10) Myslíte si, že každoroční prověrka nad stavem budovy je nutná?
- Ano
 - Ne
- 11) Myslíte si, že dodržujete právní předpisy?
- Ano
 - Ne
- 12) Při ročních prověrkách nad stavem budovy zvete i další učitele, aby se na tom podíleli?
- Ano
 - Ne
- 13) Kontrolujete podle zákona OOPP (ochranné prac. prostředky) na pracovištích?
- Ano
 - Ne
- 14) Školení zaměstnanců ohledně BOZP probíhá:
- Nejméně jednou za 2 roky
 - Každý rok
- 15) Jak jste zvládali pandemii Covid-19 ve Vašim školním zařízení?
- Dobře
 - Přiměřeně
 - Špatně
 - Vůbec
- 16) Měli jste dostatek informací k provozu školního zařízení při pandemii Covid-19?
- Ano
 - Ne
- 17) Testování žáků/studenů na Covid-19 probíhalo:
- V prostorách školy
 - Žáci se testovali sami doma
 - Ve zdravotnických zařízeních
- 18) Měli jste během pandemie testovací či izolační místnost?
- Ano
 - Ne

- 19) Během vyučování studenti/žáci dodržovali hygienické opatření.
- Ano
 - Ne
- 20) Měli jste dostatek vyučujících při pandemii?
- Ano
 - Ne
- 21) Museli jste školu zavřít kvůli nedostatku vyučujícím při pandemii?
- Ano
 - Ne
- 22) Období pandemie bylo pro zaměstnance školy:
- Stresující
 - Více stresující než obvykle
 - V pořádku
- 23) Pokud by přišla další pandemie do budoucna:
- Jsme na ni připraveny
 - Nepočítáme s tím
- 24) Pokud jste připraveny, jak?
- Izolační místnost
 - Navýšení počtu zaměstnanců
 - Přesun zdravých žáků/učitelů do náhradních škol

Příloha č. 2: Provozní řád dětského hřiště na ZŠ

a) Návrh vzoru Provozního řádu dětského hřiště

Provozovatel (majitel) hřiště:

Správce hřiště:

Adresa:

Odpovědný pracovník:

Za úklid hřiště odpovídá:

Adresa:

Odpovědná osoba: tel.:

Provozní doba např.:

Od 1. května do 30. září od 8.00 hod. do 21.00 hod.

Od 1. října do 30. dubna od 9.00 hod. do 19.00 hod.

1) Denní úklid venkovní hrací plochy: (vždy do 8,00 hod)

- každodenní otevírání a zavírání hřišť
- úklid odpadků z plochy hřiště
- odvoz odpadu
- úklid – přehrabání hřiště
- ohrabání listí a odvoz listí
- vysypání odpadkových košů
- úklid sociálního zařízení
- pravidelná denní vizuální kontrola technického stavu herních prvků a mobiliáře

2) Průběžná péče o herní prvky a mobiliář

- okamžité odstranění zjištěných nebo nahlášených závad
- jedenkrát týdně (např. středa od 13,00 hod.) provádět kontrolu stavu, bezpečnosti a čistoty (např. se zástupcem servisní firmy). Stav bezpečnosti se provádí vizuálně. Provádí se písemný zápis.

- odstranění zjištěných nedostatků

3) Péče o zeleň

- sekání a úklid trávy
- shrabání a odvoz listí
- drobné prořezy keřů a dřevin
- zavlažování, kropení

4) Údržba pískoviště

- kontrola stavu obrub pískoviště
- denní přehrabání pískoviště (odstranění hrubých nečistot, případně stříkaček)
- 2x během roku překopat – přeházet písek v pískovišti (úložišti písku)
- 1x ročně výměna písku: březen /duben (použít písek kopaný)

5) Provozní kontrola

Podrobnější prohlídka zaměřená na funkce a stabilitu zařízení. Provádí se v rozmezí od 1 do 3 měsíců. O kontrole se provede zápis.

6) Provoz brouzdaliště – podmínky provozu stanoví vyhláška MZ č. 135/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch – popsat podmínky provozu.

b) Provozní řád hřiště ZŠpro školní rok...../.....

Venkovní vybavení – pískoviště

- 2x pružinová houpačka
- 2x průlezka se skluzavkou (1x pro malé a 1x pro velké děti)
- 1x průlezka hnědá
- 2x domeček na ukládání pomůcek pro děti a zahradní vybavení
- 10x světlá lavička – stálé umístění
- 2x hnědá lavička

- 3x nízká lavička (zabetonovaná)
- 2x odkládací deska (stolek)
- 2x stojan na koloběžky napevno přidělaný

Učitelky zodpovídají za bezpečnost dětí při pohybu venku a podle toho organizují činnosti tak, aby i preventivně předcházely úrazům.

01. Zahrada:

Používání vybavení zejména pro děti 1. a 2. třídy. Zahrada je uzavřená a je přehled o hrajících si dětech na uvedené ploše.

Vybavení:

Pískoviště:

Pružinové houpačky - použití jedno sedící dítě

Průlezky pro malé děti - skluzavka, sjezd v sedu, houpačky použití pouze v sedu

Průlezky pro větší děti - skluz pouze v sedu. Nevybíhat v botách nahoru po skluzavce.

Tabule - pro kreslení křídami

02. Hřiště:

Odlehčený kaučukový barevně rozlišený povrch:

Používání zejména pro míčové a jiné pohybové hry, jízdu na tříkolkách a koloběžkách.

Plocha není určena ke kreslení křídami ani k jízdě na kolech s černými gumami – jízda smykem.

Barevně odlišené (zelené) hřiště – pro míčové a jiné pohybové hry.

Ostatní plocha: pro pohybové hry

- jízda na koloběžkách a tříkolkách
- stojany na ukládání koloběžek se používají pouze v průběhu pobytu venku

Děti zásadně nejezdí po barevně odlišeném (zeleném) hřišti.

Před pobyt venku (dopoledne i odpoledne) školník nebo školnice otevře hřiště a zkontroluje jeho stav, vytahuje ochrannou plachtu nad pískovištěm. V případě potřeby kopí zahradu

+ ostatní plochu v dostatečném předstihu, než půjdou děti ven. Rovněž první učitelka průběžně zkontroluje stav vybavení – úrazová prevence.

Při odpoledním pobytu venku domovnice odemyká i branku a bránu pro vstup rodičům. Denně kontroluje celkovou plochu a stav domečků, dle potřeby vše uklízí, zametá, kropí, vysává, hrabe borku zejména pod skluzavky, houpačky a odpadky odnáší do popelnice. Před ukončením pobytu venku je povinností dětí a učitelek uklidit veškeré vybavení do domečků a zamknout je. Učitelky zametou dřevěné obklady pískoviště a stáhnou ochrannou plachtu na pískoviště, kterou ukotví.

Zahradu uzamykají učitelky. Odpoledne po skončení pobytu venku uzamyká branku a bránu pro vstup rodičů uklízečka.

V.....dne:

Ředitelka základní školy

Zdroj: Inspirace z knihy (Romaněnko, 2008)

Příloha č. 3: Zápis z prověrky BOZP na základní škole

ZÁPIS Z PROVĚRKY BOZP konané dne XXXXX v Základní škole XXXXX

Prověrka BOZP byla provedena na základě ustanovení § 108, odst.5 Zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb.).

Složení komise:

XXXXX, technik BOZP -----
XXXXX -----
XXXXX -----

Prověrka BOZP byla provedena se zaměřením na:

- 1) školení – vedoucích zaměstnanců o BOZP a PO provedeno v srpnu 2013, zaměstnanců v srpnu 2013.
 - požární hlídky –
 - vstupní instruktáže –
- 2) školení speciálních profesí – odborná způsobilost (např. topiči, obsluha tlakových nádob, atd.) plynová kotelná, pan XXXXX
- 3) závodní preventivní péče (smluvní lékař), XXXXX. Je uzavřena nová smlouva na provádění pracovnělékařských služeb podle zákona č. 373/2011 ve znění pozdějších předpisů.
- 4) traumatologický plán – je vypracován
- 5) v roce 2014 byly při preventivních kontrolách zjištěny 2 drobné závady, které byly na místě odstraněny.
 - zdravotní způsobilost – vstupní prohlídka XXXXX
 - následné lékařské kontroly, namátkově pan XXXXX, Paní XXXXX
 - preventivní lékařské prohlídky speciálních profesí – pan XXXXX
 - preventivní prohlídky ostatních zaměstnanců – podle rozpisu
- 6) úrazy
 - děti – 17 úrazů, jeden v řízení

- zaměstnanců – **XXXXX**, bez pracovní neschopnosti, při sportovní činnosti, úraz odškodněn. **XXXXX**, bez pracovní neschopnosti, úraz odškodněn
- 7) pracovní doba a přestávky na oddech (směrnici musí být určen začátek a konec pracovní doby a doba přestávky), přesčasová práce
- počet pracovníků do 150 hodin přesčasové práce – tato práce je u pedagogických pracovníků a školníka
 - počet pracovníků nad 150 hodin přesčasové práce – nebylo zjištěno
 - namátková kontrola týdenního limitu 8 hodin přesčasové práce: namátková kontrola u **XXXXX**
- 8) rizika práce: jsou vyhodnocena a v rámci pravidelných školení BOZP jsou zaměstnanci s riziky práce seznamováni
- 9) kategorizace práce: kategorizace prací je určena, pro pedagogické a administrativní pracovníky je určena I. kategorie, pro uklízečky, pracovníky v kuchyni a školníka je určena II. kategorie.
- 10) NV č. 288/03 Sb., zakázané práce těhotným ženám. Zaměstnankyně jsou s touto vyhláškou seznamovány v rámci pravidelných školení BOZP
- 11) pitný režim: děti v době přestávek mají možnost pravidelného doplňování tekutin zaměstnanci: v době nejvyšších teplot jsou školní prázdniny
- 12) revize vyhrazených technických zařízení
- elektrická (např. označení hlavních a podružných rozvaděčů, evidence a kontroly prodlužovacích kabelů, evidence a kontroly ručního elektrického nářadí, revize elektroinstalace, hromosvodů), pan Brož **XXXXX**, 5/2013, následná do 5.2016. Kuchyň 5/2013, následná do 5/2014, vnější vlivy 3/2007, pan **XXXXX** – hromosvody 1/2014, podle zprávy o revizi jsou závady, oznámeno na MÚ. Následná kontrola hromosvodů 2019. **XXXXX** kontrola ručního el. Nářadí a prodlužovacích kabelů 5/2013.
 - tlaková (např. pasporty, revize)
 - plynová (např. revize, provozní kniha) – odborná prohlídka kotelny **XXXXX** 11/2013, kontrola plynového zařízení **XXXXX** 11/2013, komíny Jelínek 12/2013
 - zdvihací (např. dozorce výtahu, kontroly osobou způsobilou, revizní kniha) paní **XXXXX**, kontroly provádí firma **XXXXX**, odborná prohlídka 5/2013, následná 5/2016 a inspekční prohlídka do 10/2021
- kontroly dalších zařízení:
- tělocvičné nářadí – 4/2013
 - hasicí přístroje – 8/2013
 - vnitřní požární hydranty 8/2013
 - požární klapky – kontrola byla dnešního dne objednána

13) kontrola evidence pracovních úrazů a jejich odškodňování

- lékárníčky na pracovištích, sborovna, kotelná, kuchyně, učebny fyziky a chemie – lékárníčky byly v době kontroly vybaveny podle seznamu od závodní lékařky, provádí se jejich pravidelná kontrola.
- zajištění první pomoci – je vypracován traumatologický plán, se kterým jsou všichni zaměstnanci pravidelně seznamováni v rámci školení BOZP. Ve škole je k dispozici státní telefonní linka, ze které je možno zavolat záchranou službu. Dne 27.8.2008 bylo zástupcem Českého červeného kříže Rokycany provedeno školení první pomoci všech zaměstnanců

14) plynová kotelná – provozní řád: je umístěn v plynové kotelně

- údaje o instalovaném zařízení – 3 x plynový kotel Dukla o výkonu 3x 250 kW. Jedná se o plynovou kotelnu II. Kategorie.
- kontroly a revize zařízení, včetně komínu – všechny předepsané kontroly a revize se provádějí

16) pracoviště vyhlášená jako riziková: žádné pracoviště není vyhlášeno za rizikové

Pracoviště se zvýšeným ohrožením zdraví: NE

Stavebně technický stav budov: opotřebení budov odpovídá stáří objektu, průběžně se provádějí opravy a rekonstrukce. Žádná budova ani její část nevykazuje havarijní stav.

Jsou vypracována rizika prací: ANO

Je vypracován seznam používaných ochranných potřeb a pomůcek: ANO

Je vedena průkazná evidence OOPP: ANO

Zacházení s odpady a ochrana ŽP: v souladu s předpisy

17) Pravidelná školení žáků:

- na začátku školního roku
- před plaveckým výcvikem, exkurzí, výletem, lyžařským výcvikem, sportovním utkáním, před prázdninami apod.

18) fyzická kontrola všech pracovišť

- označení nosnosti regálů: v pořádku
- označení prvního a posledního schodišťového stupně: průběžně se obnovuje
- kryty na osvětlovacích tělesech: v pořádku
- osvětlení pracovišť – v pořádku
- kontrola používání osobních ochranných prostředků – namátková kontrola v plynové kotelně – v pořádku
- nepoškozené podlahy – podlahy (PVC) se průběžně opravují
- nepoškozené skleněné výplně (okna či dveře) – při poškození skleněné výplně (u dveří či oken) se tyto skleněné výplně okamžitě vyměňují. Okna jsou nová
- označení pracovišť fotoluminiscenčními tabulkami – je provedeno
- kontrola sociálního zázemí zaměstnanců a žáků (např. šatny, odpočinkové místnosti, WC, umývárny, úklid těchto prostor,): hygienická zařízení jsou z velké části rekonstruována a odpovídají hygienickým požadavkům
- zdvihání a přenášení břemen: břemena nad 15 kg jsou přenášena muži
- alkohol na pracovišti: nebyl zjištěn
- kouření na pracovištích: v celé škole je přísný zákaz kouření